

Østlig lundsanger, Tipmosen, Ho, 19. oktober 2019. Foto: Hans Ægidius

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2019

Af Kent Olsen, Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen, Anders Odd Wulff Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Rasmus Due Nielsen og Troels Eske Ortvad

Rapport nr. 51 fra Sjældenhedsudvalget

Indledning

Denne rapport omhandler 218 færdigbehandlede fund fra Danmark, heraf 110 fra 2019. Heri indgår også ti sager, som Sjældenhedsudvalget (SU) har behandlet, da de vedrører arter, som skønnes at være sjældne lokalt og derfor indgår som lokale SU-arter i visse regioner, men ikke figurerer på den nationale SU-liste. Sådanne fund publiceres (siden SU-rapport 1995-1996) i den landsdækkende årsrapport, andetsteds i *Fugleåret*, men er tillige nævnt i denne rapport. På opfordring fra lokalrapporternes redaktioner eller DOFbasens Kvalitetsudvalg (DKU) behandler Sjældenhedsudvalget også sager omhandlende fund af almindelige arter truffet på et usædvanligt tidspunkt af året, hvoraf der i indeværende rapport indgår fire sager. 157 (72 %) af de færdigbehandlede fund (heraf 93 (85 %) fra 2019) blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 77 % og 92 % de seneste ti år. 117 (75 %) af de godkendte fund blev dokumenteret ved hjælp af

foto, video, lydoptagelse, DNA-analyse mv. Fra Grønland færdigbehandlede to sager, som blev godkendt.

Til og med denne rapport henligger der 29 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlede. En liste over disse sager samt en liste over forkastede fund findes bagerst i rapporten.

Rækkefølgen af arter i den systematiske gennemgang af forekomsterne samt arts- og underartsstatus for diverse taksa følger *International Ornithological Committee (IOC) World Bird List* (Gill et al. 2020).

Regionsinddelingen følger samme inddeling, som Sjældenhedsudvalget har fulgt siden 1992 (SU-rapport 1992). Forekomster i *Danmarks eksklusive økonomiske zone* regnes også som danske fund. En uddybende forklaring mht. til definition og afgrænsning af denne zone kan ses i SU-rapport 2011.

Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for hhv. første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen er

mindst i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Derudover er ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), pull. = pullus (dununge), rst. = rastende, sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, ekl. = eklipsdragt, prdr. = pragtdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Hvor aldersangivelse er baseret på fuglens udseende, benyttes kalenderår (ex. 3K+) frem for dragttype (ex. juvenil, immature og adult). Kalenderårsangivelsen er en betegnelse i henhold til fuglens dragtmæssige udseende og kendskabet til dragtudvikling hos den pågældende art frem for en egentlig aldersbetegnelse. Derfor vil eksempelvis en overvintrende amerikansk sortand (*Melanitta americana*) i adult dragt blive angivet som 3K+ ved fund i 1. halvår og 2K+ andet halvår. Ligeledes vil eksempelvis en terekklire (*Xenus cinereus*) i adult dragt blive angivet som 2K+, selvom der er tale om et individ, der igennem flere år regnes som en ganganger.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1. januar 1950, 2) antal godkendte fund og individer fra og med 1. januar 1950 til og med 2018 og 3) antal godkendte fund og individer i 2019. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales af Association of European Rarities Committees (AERC

2020). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag ved samme lokalitet regnes som fem fund.

I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (inkl. unger) som ét fund, hvorfor unger af danske yngleforekomster ikke medregnes i opsummeringen. Såfremt det vurderes at være overvejende sandsynligt eller sikkert, at fund registreret på flere lokaliteter omhandler samme individ(er), regnes det som ét fund. Derfor vil f.eks. en trækkende sortbrynet albatros (*Thalassarche melanophris*) set fra forskellige kystlokaliteter i Kattegat blive regnet som ét fund ligesom en amerikansk pibeand (*Mareca americana*), der ud fra dragt karakterer kan genkendes på forskellige lokaliteter, vil blive regnet som ét fund. Returnerende individer fra år til år indgår ikke i opsummeringen.

Antal fund og individer fordelt på underarter opsummeres så vidt muligt også. Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Lyd), telemetrisering (GPS), DNA-analyse (DNA) eller dødfunden fugl (Død). Desuden er findere(n) ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderen er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til Sjældenhedsudvalget bør det angives, hvem finderen er.

Citronvipstjert, Kollerup Strand, 18. april 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

Figur 1. Oversigt over regionsinddelingen anvendt i denne rapport.

I bemærkningerne til de enkelte arter/underarter er deres normale udbredelsesområder tilføjet i parentes, hvorfra de danske hhv. grønlandske forekomster vurderes at stamme fra.

SU-listen

En liste over arter og underarter, som skal godkendes af SU, kan findes på udvalgets hjemmeside på adressen: www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget/den-danske-fugleliste.

Brilleand (*Melanitta perspicillata*) og citronvipstjert (*Motacilla citreola*) udgår af SU-listen fra og med 2020. Til og med 2016 skulle fund af topskarv (*Phalacrocorax aristotelis*) godkendes af Sjældenhedsudvalget fra hele landet, mens det fra og med 2017 til og med 2019 kun var fund uden for den jyske vestkyst, der fortsat skal behandles af udvalget. Fra og med 2020 er det område, hvor fund af topskarv ikke skal behandles af udvalget udvidet til også at gælde alle kystobservationer fra Nordjylland, inklusiv Kattegatøerne Hirsholmene, Nordre Rønner og Læsø. Observationer fra Limfjorden skal stadig indsendes til Sjældenhedsudvalget.

En generel vejledning til indsendelse af fund til Sjældenhedsudvalget kan findes på udvalgets hjemmeside. Det er muligt for indsendere at uploade SU-beskrivelser direkte til SU's database. Hvis man vil uploade en beskrivelse til Sjældenhedsudvalget, kan man gå ind på adressen: <http://su.dof.dk/su-opload/index.php>, hvor man vil blive vejledt. Sjældenhedsudvalget modtager også fortsat gerne beskrivelser pr. e-mail, men observatører opfordres til så vidt muligt at uploade deres beskrivelser via Sjældenhedsudvalgets hjemmeside.

Sjældenhedsudvalget behandler fund af SU-arter og nye arter for landet fra alle fem kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de

Lille rørsanger, Gedser Odde, 2. juni 2019.
Foto: Jens Søgaard Hansen

Buskrørsanger, Blåvands Huk, 10. juni 2019.
Foto: David Manstrup

enkelte arters og underarters forekomst er det i princippet vigtigt, at alt bliver rapporteret til udvalget. Sjældenhedsudvalget behandler som udgangspunkt alle forekomster af SU-arter, samt arter, der vurderes at have potentiale til at optræde spontant (kategori A og B) i Nordvesteuropa eller som fritlevende individ fra en selvsupplerende bestand (kategori C). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standard (AERC 2020) inddeles de i Danmark trufne fuglearter i fem kategorier defineret som følger:

- A: Arter der betragtes som tilsyneladende spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950, f.eks. amerikansk pibeand (*Mareca americana*) og vibe (*Vanellus vanellus*). Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, så længe fuglen ikke er blevet fodret eller tilbageholdt undervejs.
- B: Arter der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet i perioden fra år 1800 til 1949, f.eks. lille sultanhøne (*Porphyrio alleni*) og østlig krave-trappe (*Chlamydotis macqueenii*).
- C: Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. nilgås (*Alopochen aegyptiaca*) og fasan (*Phasianus colchicus*).
- D: Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde havde optrådt spontant i landet, f.eks. bøffelend (*Bucephala albeola*) og hvid pelikan (*Pelecanus onocrotalus*).
- E: Arter der betragtes som undslupne fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende, f.eks. rosapelikan (*Pelecanus rufescens*), lammegrib (*Gypaetus barbatus*), steppeørn (*Aquila nipalensis*) med stropper og fund af rødhøne (*Alectoris rufa*).

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund i kategori C, D og E publiceres særskilt bagerst i SU-rapporten.

Danmarkslisten

Sjældenhedsudvalget fører en liste over arter og underarter, som er truffet i Danmark. Listen kan findes på udvalgets hjemmeside på adressen: www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget/den-danske-fugleliste. Sjældenhedsudvalget følger de taksonomiske anbefalinger fra International Ornithologists' Union (Gill et al. 2020).

Alpejerspurv, Skagen, 20. april 2019. Foto: Erik Christophersen

Gærdeværling, Tornby Klitplantage, 15. juli 2019.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

Fra år 2019 er der godkendt tre nye arter for landet i kategori A: østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*), tajgaflyesnapper (*Ficedula albicilla*) og spansk spurv (*Passer hispaniolensis*). Det taksonomiske forhold mellem østlig lundsanger og lundsanger (*Phylloscopus trochiloides*) har været komplekst (Irwin *et al.* 2001), og østlig lundsanger har traditionelt været betragtet som en underart af lundsanger. Den blev hævet til status af monotypisk art af Clements Checklist of Birds of the World i 2014 (Clements *et al.* 2014) efter Alcaide *et al.* (2014), mens International Ornithologists' Union betragtede den som en selvstændig art allerede i sin første udgave (Gill & Wright 2006). Tajgaflyesnapper regnes som monotypisk, mens spansk spurv er polytypisk med to underarter: ssp. *hispaniolensis* og ssp. *transcaspicus* (Gill *et al.* 2020). Nominatformen af spansk spurv (*P. h. hispaniolensis*) yngler i Europa og regnes som den mest sandsynlige underart, der kan forekomme i Danmark.

I 2019 blev det første og hidtil eneste fund af trope-skråpe (*Puffinus lherminieri*) i Vestpalæarktis fundet i skindsamlingen på Zoologisk Museum i København. Der er tale om en ny artsbestemmelse baseret på en analyse af såvel morfologi, biometri og DNA, hvilket er udførligt beskrevet af Flood *et al.* (2020), som også redegør for de skriftlige kilder omkring fundet af fuglen, der var blevet indsamlet til havs 18/9 1912 i Skagerrak (NJ). På baggrund af konklusionerne i Flood *et al.* (2020) indgår tropeskråpe på den danske liste, og fundet placeres i kategori B. Arten er polytypisk med de to underarter: ssp. *lherminieri*, der yngler på Små Antiller og Bahamas, og ssp. *loyemilleri*, der yngler på øer ud for Panama,

Krogneab, Frederikshavn, 6. november 2019. Foto: Rune Sø Neergaard

Venezuela og det nordøstlige Brasilien. Det har ikke været muligt at fastslå, hvilken en af de to underarter af tropeskråpe, som det danske fund tilhører.

Iberisk sanger (*Curruca iberiae*) er blevet udskilt som selvstændig art fra rødstrubet sanger (*C. cantillans*). Det specifikke artsnavn er etableret som *C. iberiae* snarere end som tidligere Maghreb-sanger (*C. inornata*), da sidstnævnte har vist sig at være et synonym for makisanger (*C. subalpina*) (Zuccon *et al.* 2020). Hermed består det tidligere "hvidskægget sanger"-kompleks af iberisk sanger (*C. iberiae*) og makisanger (*C. subalpina*), der begge er monotypiske, og rødstrubet sanger (*C. cantillans*), der er polytypisk med de to underarter ssp. *cantillans* og ssp. *albistriata* (Gill *et al.* 2020). Når der sker sådanne taksonomiske ændringer inden for svært bestemmelige artskomplekser på den danske liste, genoptager Sjældenhedsudvalget typisk alle fund til fornyet behandling. Selvom Sjældenhedsudvalget endnu ikke har taget endelig stilling til den taksonomiske placering af alle de danske fund inden for artskomplekset iberisk sanger/makisanger/rødstrubet sanger, så forbliver rødstrubet sanger på den danske liste i kraft af et fund på Christiansø (B) 2/6 2018 af en ssp. *cantillans* (SU-rapport 2018) og et fund ved Gedser Odde (LF) 8-14/5 2015 af en ssp. *albistriata* (SU-rapport 2018), hvor bestemmelserne til underart i begge tilfælde er baseret på DNA-analyser.

Det er i et nyere studie blevet foreslået, at østlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe hispanica melanoleuca*) og vestlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe hispanica hispanica*) bør regnes som to selvstændige arter

Blå glente, Skagen, 21. april 2019.
Foto: Erik Christophersen

(Schweizer *et al.* 2019). Herefter har IOC hævet deres status til monotypiske arter (Gill *et al.* 2020) og østlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe melanoleuca*) indgår derfor med indeværende rapport på listen. Både østlig middelhavsstenpikker og vestlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe hispanica*) har forekommet i Danmark og er registreret med tre fund af hver art.

Østlig gul vipstjert (*Motacilla tschutschensis*) har tidligere været regnet som en underart af gul vipstjert (*M. flava*), men er nu udskilt som en selvstændig art, der regnes som polytypisk med de fire underarter: ssp. *plexa* (sibirisk vipstjert), ssp. *tschutschensis* (alaskavipstjert), ssp. *macronyx* (manchurisk vipstjert) og ssp. *taivana* (grønhovedet vipstjert) (Gill *et al.* 2020). Gul vipstjert (*M. flava*) er polytypisk med de ti underarter: ssp. *flavissima* (gulhovedet vipstjert), ssp. *lutea* (steppevipstjert), ssp.

Himalayaløvsanger, Salthammer, 8. november 2019. Foto: Vicky Knudsen

Blåstjert, Allerød Sø, 14. oktober 2019. Foto: Henrik Mikkelsen

flava (gul vipstjert), ssp. *beema* (gulnakket vipstjert), ssp. *iberiae* (spansk vipstjert), ssp. *cinereocapilla* (gråhovedet vipstjert), ssp. *pygmaea* (egyptisk vipstjert), ssp. *leucocephala* (hvidhovedet vipstjert), ssp. *feldegg* (sorthovedet vipstjert) og ssp. *thunbergi* (nordlig gul vipstjert) (Gill et al. 2020). Der er endnu ikke fund, der med sikkerhed kan henføres til østlig gul vipstjert (*M. tschutschensis*), og derfor indgår arten ikke på den danske liste. Dog er to vinterfund gjort 19/1-5/2 1998 på Læsø (NJ) og 19/12 2000 på Bygholm Vejle (NJ) som de første blevet henført til komplekset af arterne gul vipstjert (*M. flava*) og østlig gul vipstjert (*M. tschutschensis*).

Med tropeskråpe, østlig lundsanger, tajgafluesnapper, østlig middelhavsstenpikker og spansk spurv er der hermed godkendt 482 fuglearter i kategori A, B og C i Danmark til og med 2019.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

I 2019 trådte Sebastian Klein og Knud Pedersen ud af Sjældenhedsudvalget og blev erstattet af Anders Odd Wulff Nielsen og Troels Eske Ortvad. Udvalget bestod ved udgangen af 2019 af følgende medlemmer: Simon Sigaard Christiansen, Ole Zoltan Göller, Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen, Anders Odd Wulff Nielsen, Henrik Haaning Nielsen, Rasmus Due Nielsen, Kent Olsen (formand) og Troels Eske Ortvad. Derudover er Søren Sørensen og David Boertmann tilknyttet udvalget som konsulenter ved behandlingen af fund fra Færøerne hhv. Grønland.

Sjældenhedsudvalgets adresse:

Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

Sjældenhedsudvalgets hjemmeside:

www.dof.dk/aktiv-i-dof/grupper-og-udvalg/sjaeldenhedsudvalget

Tak:

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes Tim Hesselballe Hansen, Rune Sø Neergaard og Palle A. F. Rasmussen foruden udvalgets øvrige medlemmer. For hjælp ved behandlingen af enkeltsager takkes Martin Collinson, Dick Forsman, Yann Kolbeinsson, Hans Larsson, Björn Malmhagen, Mikal Polakowski, Rasmus Strack og Roni Väisänen. Derudover takkes Magnus Corell, Tor A. Olsen, William Velmala, Uku Paal, Tadeusz Stawarczyk, Zbigniew Kajzer, Christopher König, Gerjon Gelling og Pierre-André Crochet for informationer om forekomster i hhv. Sverige, Norge, Finland, Polen,

Vestlig middelhavsstenpikker, Sundstrup, 2. januar 2019. Foto: Allan Kjær Villesen

Tyskland, Holland og Frankrig. Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til Sjældenhedsudvalget og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Sjældne fugle i 2019

Året blev skudt i gang med en vestlig middelhavstenpikker ved Sundstrup (NJ), som blev hængende tre dage ind i det nye år, efter at være blevet fundet i december 2018. Som så ofte før var begyndelsen af 2019 præget af de sjældne ænder. I løbet af årets første tre måneder rastede amerikansk sortand på klassiske lokaliteter for arten, ved henholdsvis Asserbo Strand (S), Blåvand (RB) og Fanø Vesterstrand (RB). I samme periode rastede to brilleænder ved henholdsvis Lumsås Nordstrand (S) og Fanø Vesterstrand (RB). En halvbåndstroldand ved Skjern Enge (RK), som var fundet året forinden, sås frem til 20/1. Ved Sønderløse & Lille Kalv (S) rastede den tilbagevendende halvbåndstroldand han for syvende år i træk frem til 19/4. Den tilbagevendende hvidøjede and rastede for fjerde vinter i træk ved Kruså Møllesø (SJ), hvor den sås frem til 19/1. Andre nævneværdige observationer fra januar inkluderede en adult hvidvinget måge af underarten *kumlieni* set 14/1 ved Esbjerg (RB), en jagtfalk ved Hillerup Enge (RB) samt en mellemflagspætte i Kruså (SJ). Danmarks 11. fund af østlig turteldue og det første siden 2007 blev ligeledes en realitet, da en fugl fotograferedes i villahaver i hhv. Faxø og Næstved (S).

Februar forløb stille og roligt med to mellemflagspætter ved henholdsvis Bolderslev Skov (SJ) og Kollund Skov (SJ).

Marts trak ganske forventeligt heller ikke de store overskrifter. Højdepunkterne var en amerikansk pipeand ved Firtalsstrand (F) og en syngende høgeugle i Ndr. Feldborg Plantage (RK).

April startede med en amerikansk pipeand ved Følle Bund (ÅH) og en amerikansk sortand i Skagen (NJ). Varme og østenvind satte sit præg på sidste halvdel af måneden, hvor især Nordjylland kunne bryste sig af mange usædvanlige observationer. Ved Skagen (NJ) sås blå glente, stor skrigeørn, citronvipstjert og alpejernspurv. Også Fanø (RB) havde glæden af en blå glente. Ved Gjerrild Nordstrand (ÅH) sås desuden en trækkende jagtfalk, og ved Ulvedybet (NJ) rastede en lille gulben til ind i maj. Yderligere to citronvipstjertes sås ved henholdsvis Kollerup Strand (NJ) og Gjerrild Nordstrand (ÅH). Ved Levka, Hasle (B) sås og fotograferedes en ørkenstenpikker 24/4. Ud af de i alt 19 danske fund er det blot det andet forårsfund.

Ganske typisk var maj gavmild, hvad angik sjældne fugle. Ænderne skød måneden i gang med blåvinget and ved Eskilsø (S) og amerikansk pipeand ved Ulvedybet (NJ) (samme individ som blev set ved Følle Bund (ÅH) i april). Cirka halvvejs inde i måneden begyndte der for alvor at ske noget. En nathejre rastede på Djursland (ÅH), hvor den kunne ses i et par uger. Forårets tredje og fjerde fund af blå glente gjordes ved henholdsvis Tåstrup Sø (ÅH) samt i Strandby (NJ) og senere Skagen (NJ). En GPS-mærket munkegrib (kategori E) trak ind på østkysten af Falster (LF) 13/5 og opholdt sig i Danmark

Hvidøjet and. Kruså Møllesø, 21. januar 2019.
Foto: Karin Gustausen

natten over, og blev set trække mod Sverige ved Hellebæk (S) 14/5. I den modsatte ende af landet sås samme dag en slangeørn i Skagen (NJ). Vadefuglene satte også deres præg på måneden med lille gulben på Bygholm Vejle (NJ) (samme individ som sås i Ulvedybet tidligere på foråret), hviddrygget ryle i Saltvandssøen (SJ) og terekklire ved Vidåslusen (SJ). En flok på hele 15 hvidskæggede ternere sås 14/5 i Nørresø (SJ). To dage efter sås yderligere to hvidskæggede ternere ved Brabrand Sø (ÅH). Landets første fund af spansk spurv blev en realitet 15/5, hvor en han blev fotograferet i Skagen (NJ). Andre nævneværdige småfugle var en sibirisk/stejnegers bynkefugl i Skagen (NJ), en syngende lille rørsanger på Saltholm (S), landets tredje fund af østlig middelhavstenpikker på Christiansø (B) samt en citronvipstjert ved Hasle (B). I Skagen (NJ) sås gåsegrib 23-25/5.

Juni startede med Gedsers (LF) første lille rørsanger, som blev ringmærket 2/6. Foruden denne bød starten af måneden på en gåsegrib ved Dybvad (NJ) (samme individ som sås i Skagen i maj), citronvipstjert ved Tipperne (RK) samt landets tredje fund af præriemåge ved Sneum Digesø (RB). Måneden bød også på flere sjældne rørvagter. En lille rørvagtel sang i Lille Vildmose (NJ), og i alt tre dværgørnsvagter hørtes ved henholdsvis Vaserne (S) og Hjørdemål Klit (NJ). Sidstnævnte lokalitet husede hele to hanner. En hvid pelikan sås i dagene 22-24/6, først ved Filsø (RB) og senere ved Arup Vejle (NJ). Samme fugl sås desuden ved Margrethe Kog (SJ) 1/7. To buskrørsangere sås ved henholdsvis Blåvand (RB) og Stavnsgårdsmosen (B), og månedens anden lille rørsanger blev ringmærket i Skagen (NJ) 23/6. Blandt vadefuglene sås en rødvinget braksvalle i Margrethe Kog (SJ) og en triel i Skagen (NJ). Samme lille gulben, som blev set i april og maj, sås igen ved Bygholm Vejle (NJ) 23/6. Måneden sluttede af med en hvidøjet and i Gammel Havdrup Mose, Greve (S).

En af sommerens store overraskelser var en stor forekomst af sjældne havdykænder langs den jyske vestkyst. Ved Blåvand (RB) sås der i perioden tre hanner af brilleand. Ved Kjøl og Uggerby Strand (NJ) sås i alt seks brilleænder fordelt på to hunner og fire hanner. På samme sted rastede to amerikanske sortænder. I Skagen

Lille gulben, Bygholm Vejle, 23. juni 2019.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

Rødhovedet tornskade, Spidsbjerg Hede, Rømø, 27. juni 2019.
Foto: Karin Gustausen

(NJ) rastede to brillælender og én amerikansk sortand.

Juli var generelt begivenhedsrig. Vanen tro blev der fundet en række sjældne vadefugle. Årets andet fund af lille gulben blev gjort ved Nørresø (SJ) og ved Ølse-magle Revle (S) sås en amerikansk hjejle. Terekklire sås endnu en gang ved Saltvandssøen (SJ). Mest over-raskende var dog to andengangsfund; en trækkende tornhalsejler ved Grønhøj Strand (NJ) 28/7 samt en langtidsstationær gærdeværling ved Tornby Klitplantage (NJ) 11/7-30/8 og igen i november og december. To rødhovedede tornskader sås henholdsvis på Rømø (SJ) og i Tornby Klitplantage (NJ). Måneden bød også på to hvidøjede ænder i Københavnsområdet (S).

I august sås hele to ellekrager ved henholdsvis Skagen (NJ) og Rosenvold (VE). En rastende slangeørn i Mols Bjerger (ÅH) sås fra starten af måneden frem til 20/9. I slutningen af måneden rastede en amerikansk skarveand på Nordals (SJ) og to sortvingede braksvæler ved Ballum Sluse (SJ).

September gik mere stille for sig. Danmarks femte fund af bairdsryle så dagens lys 14/9, da en 1K sås ved Hyllekrog (LF). En atlantisk/scopolis skræpe trak forbi Bovbjerg (RK) 15/9 og cirka en uge senere fotograferedes en 1K lille rørvagtel ved Ballum Sluse (SJ). En hvidøjet and rastede ved Flintesø, Hedeland (S), og den tilbagevendende halsbåndstroland sås igen ved Sønder-sø, Værløse (S). Landets hidtil tidligste efterårsfund af blåstjert blev gjort 22/9, da en fugl blev ringmærket ved Blåvand (RB).

Ikke overraskende blev der fundet mange sjældenheder i oktober. Årets andet fund af amerikansk hjejle blev gjort 2/10 ved Vest Stadil Fjord (RK). Samme dag sås den første af månedens to korttåede lærker, nemlig på Grenen, Skagen (NJ). Det andet fund blev gjort ved Hundested (S). Årets anden amerikanske skarveand blev fundet i Stubbe Sø (ÅH), hvor den rastede frem til årsskiftet. Gennem hele måneden dominerede småfuglene de sjældne fund, og 10/10 sås og hørtes landets fjerde mongolske piber på Grønningen, Blåvand (RB). En blåstjert rastede i flere dage ved Allerød (S) og to taj-

gapibere sås ved henholdsvis Blåvand (RB) og på Fanø (RB). Årets imponerende fjerde lille rørsanger rastede i Blåvand (RB) 14-15/10. Det hidtil seneste danske fund. Endnu en gang brillerede Blåvands-området med en ny art for landet, da en østlig lundsanger rastede ved Ho (RB) 18-20/10. Andre sjældne sangere inkluderede en himalayasangere på Christiansø (B), en brun løvsanger i Rørvig (S) samt to fund af gærdesanger ssp. *blythi*, begge i Skagen. Sejlerne gjorde sig også bemærket med en gråsejler ved Ho (RB) og Fyns første fund af alpesejler på Knudshoved (F). En mellemflagspætte sås igen ved Kruså (SJ). Af ænder rastede amerikanske sortænder ved Blåvand (RB) og Asserbo Strand (S). En brilleland trak forbi Ørhage, Klitmøller (NJ) og 23-24/10 rastede en halsbåndstroland i Stubbe Sø (ÅH). To høgeugler sås ved henholdsvis Lønstrup (NJ) og Dyssegård, Gentofte (S). En jagtfalk blev fundet 13/10 ved Hanstholm (NJ), hvor den sås frem til årsskiftet. Slutningen af oktober markerede startskuddet til den største invasion af krogneab i nyere tid. Flere hundrede fugle sås i løbet af oktober/november over det meste af landet, med klart flest fugle i Nordjylland efterfulgt af Østjylland og Nordsjælland.

I november var det ikke kun de mange krogneab, som pyntede på antallet af sjældne fugle. En gråsejler trak 3/11 forbi ved Hundested (S) og senere Gilbjerg Hoved (S). Fire forskellige høgeugler sås på forskellige lokaliteter i Nordsjælland, hvor flere af dem kunne ses ind i 2020. Årets tredje nye art for landet var et spektakulært indlandsfund af en tajgafluesnapper ved Gentofte Sø 10/11 (S). To himalayasangere rastede ved henholdsvis Salthammer (B) og på Vestre Kirkegård, København (S). En flok på hele fire kohejrer rastede på en mark ved Gullestrup, Herning (RK). Brillælender sås ved Bønnerup Strand (ÅH) og Fanø Vesterstrand (RB), mens den tilbagevendende hvidøjede and igen kunne ses ved Kruså Møllesø (SJ).

December forløb ganske stille. Således blev højdepunktet en hvidøjet and i Rands Fjord (VE). Året sluttede med endnu en sønderjysk mellemflagspætte, denne gang i Kelstrup Fredsskov (SJ).

Amerikansk pibeand, Ulvedybet,
8. maj 2019. Foto: Lars Grøn

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Blåvinget and *Spatula discors* (1/1, 20/22, 1/1)

2019: 21-29/5, Eskilsø (S), 3K+ han, *Erik Mandrup Jacobsen, Christian Glahder m.fl. (Foto). – 1-10/6, Marup, Tempelkrogen, Vipperød (S), 3K+ han, Erik Vikkelsø Rasmussen, Birthe Rasmussen m.fl. (Foto).

De to iagttagelser regnes som samme individ og repræsenterer første fund af arten siden 2016, hvor en han rastede i Borreby Mose (S) 29/5 (SU-rapport 2016). (Nordamerika)

Amerikansk pibeand *Mareca americana* (0, 43/43, 2/2)

2019: 26/3-10/4, Firtalsstrand (F), 3K+ han, *Ella Mikkelsen m.fl. (Foto). – 19-24/4, Følle Bund, Rønde (ÅH), 2K han, *Flemming H. Nielsen, Kent Olsen m.fl. (Foto). – 5-14/5 + 8-18/6, Ulvedybet (NJ), 2K han, *Anders Bojesen, *Brian Kristensen m.fl. (Foto).

Første fund af arten siden 2015, hvor fire fund blev indrapporteret (SU-rapport 2015). Grundet dragtetaljer vurderes fundene fra Følle Bund og Ulvedybet at omhandle samme fugl. (Nordamerika)

Hvidøjjet and *Aythya nyroca* (4/4, 57/64, 4/4)

2014: 26/10, Hejrede Sø, Maribosøerne (LF), 2K+ hun, *Lars Adler Krogh, Frank Abrahamson, Tim Andersen.

2019: 19/1-3/3, Kruså Møllesø (SJ), 3K+ han, *Jørn Vinther Sørensen m.fl. (Foto). – 23/5, Maribo Sønderø (LF), 3K+ han, *Uffe B. Nielsen. – 30/6, Gammel Havdrup Mose, Greve (S), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto). – 25/7-21/8, Damhussøen (S), 2K+ han, *Jørgen Hulbæk Christiansen, Karin Sjøqvist m.fl. (Foto). – 26/7-21/8, Utterslev Mose (S), 2K+ hun, *Thomas Bundgaard Rasmussen m.fl. (Foto). – 26/9-9/10, Flintesø, Hedeland (S) 2K+ han, *Klaus Homøe, Allan Haagensen, Jonas Hansen Tchikai m.fl. (Foto). – 10-23/11, Kruså Møllesø (SJ), 2K+ han, Gerda Bladt, Lars Peter Hansen m.fl. (Foto). – 1-31/12, Rands Fjord

(VE), 2K+ han, *Tim Hesselballe Hansen, Sigrid Kistrup Ilsøe m.fl. (Foto).

Fundet fra Hejrede Sø i 2014 udgør det fjerde nye fund af arten i 2014 (SU-rapport 2014). 2019 var et godt år for arten med fire nye fund. Fundene fra Gammel Havdrup Mose og Flintesø, Hedeland regnes som omhandlede samme individ. Fundene fra Kruså Møllesø regnes som samme individ og genganger fra tidligere år. Fundet fra Maribo Sønderø regnes som genganger fra tidligere år. Bemærk, at opsummeringen er justeret i forhold til seneste SU-rapport (SU-rapport 2018). (Øst- & Sydøsteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet & Nordafrika)

Halsbåndstrolch and *Aythya collaris* (0, 15/15, 1/1)

2019: 1-20/1, Øster Enge, Skjern Enge (RK), 3K+ han, *Ole Amstrup, Ole Olesen, Mogens Larsen, m.fl. (Foto). – 1/1-19/4, Sønderø, Værløse og Lille Kalv, Furesøen (S), 3K+ han, *Jesper Brodersen m.fl. (Foto). – 14/9-5/10, Sønderø, Værløse, 2K+ han, *Jesper Brodersen, *Jan Smidt m.fl. (Foto). – 23-24/10, Stubbe Sø, Djursland (ÅH), 2K+ han, *Kristian Birchvald Jensen (Foto). – 20-21/11, Møllekrog og Stenholts Mølle (S), 2K+ han, Jens Lind, Jesper Jørgensen, Lars Michael Nielsen m.fl. (Foto). – 30/11-30/12, 2K+ han, Sønderø, Værløse (S), *Jesper Brodersen m.fl. (Foto).

Årets eneste nye fund er fra Stubbe Sø, Djursland 23-24/10, mens fundet fra Skjern Enge omvendt er tidligere godkendt fra samme lokalitet i perioderne 19-21/11 2018 og 12-31/12 2018 (SU-rapport 2018). Fundene fra Sønderø, Lille Kalv og Møllekrog regnes som den samme tilbagevendende han, og fuglen er nu indrapporteret årligt siden 2013 (SU-rapport 2013, SU-rapport 2014, SU-rapport 2015, SU-rapport 2016, SU-rapport 2017, SU-rapport 2018). (Nordamerika)

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0, 55/57, 13/13)

2019: 6/1-17/3, Lumsås Nordstrand, 3K+ han, *Kristian Bruus-Jensen m.fl. (Foto). – 9/1-8/4, Fanø Vesterstrand (RB), 3K+ han, Fanø Vesterstrand, *Kim Fischer

m.fl. (Foto). – 9/7-18/9, Grenen og Nordstrand, Skagen (NJ), 3K+ han, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 10/7-24/8, Grenen, Skagen (NJ), 3K+ han, *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 11/7-5/8 + 15-23/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 3K+ han, Lars Paaby, Ole Frøstrup Andersen m.fl. (Foto). – 17+29/7, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 2K han, Rune Sø Neergaard, Morten Christensen (Foto). – 19/7-22/8, Kjul Strand og Uggerby Strand (NJ), 2K+ hun, Lars Paaby, Henrik Hanning Nielsen m.fl. (Foto). – 27/7-28/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 3K+ han, Lars Paaby, Anders Østerby m.fl. (Foto). – 30/7, Blåvands Huk (RB), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto). – 30/7-18/8, Vejers Strand (RB), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad, Matthias Haupt m.fl. (Foto). – 30/7-5/9, Vejers Strand (RB), 3K+ han, *Troels Eske Ortvad, Matthias Haupt, Michael Køie Poulsen m.fl. (Foto). – 1-16/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 2K+ hun, *Rune Sø Neergaard, Brian Skræm, Lars Paaby m.fl. (Foto). – 5-24/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 3K+ han, *Lars Paaby m.fl. (Foto). – 26/9-27/12, Fanø Vesterstrand (RB), 2K+ han, Kim Fischer m.fl. (Foto). – 12/10, Ørhage, Klitmøller (NJ), 2K+ han trk., *Thorkil Brandt, Jan Eske Schmidt, Lars Mogensen. – 11-17/11, Skærbækhest, Bønnerup Strand (ÅH), 2K+ han, *Thorkil Brandt m.fl. – 20/11, Fanø Vesterstrand (RB), 2K+ han, Kim Fischer m.fl. (Foto).

2019 var et rekordår for arten i Danmark, hvor hele 13 nye fund blev registreret i løbet af sommeren og efteråret langs den jyske vestkyst. De næstbedste år er 2010 med ti nye fund (SU-rapport 2010) og 2018 med fem nye fugle (SU-rapport 2018). Årets første nye fugle blev registreret i Skagen, hvor en han sås 9/7-18/9, og yderligere en han i perioden 10/7-24/8. De to hanner blev i flere dage set i samme flok sortænder uden at have nogen særlig tilknytning til hinanden, og regnes derfor som to fund. Hirtshals bød på hele seks nye fund, hvor mindst fire forskellige hanner og to hunner sås ud for Kjul Strand og Uggerby Strand i perioden 11/7-24/8, mens tre nye fund registreredes fra Blåvands-området med én han ved Blåvands Huk og to hanner ved Vejers Strand. En trækkende han ved Ørhage udgør årets 12. nye fund. Grundet dragtdetaljer vurderes fundet fra Fanø Vesterstrand 20/11 som en ny fugl og hermed årets 13. nye fund i forhold til den tilbagevendende han fra samme lokalitet 26/9-27/12. De øvrige fund i 2019 regnes som gengangere af fugle fra tidligere år. Til sammenligning havde Norge tre fund i 2019, og har nu 100 godkendte fund (Tor A. Olsen pr. mail), mens Sverige er oppe på 225 fund, hvoraf fire fund blev registreret i 2019 (Magnus Corell pr. mail). Finland havde fem fund i 2019 og har i alt 77 fund (William Velmala pr. mail), Tyskland har ét fund i 2019, og i alt 12 fund (Christopher König pr. mail), mens der i Holland foreligger 33 godkendte fund, hvoraf ét fund af fire hanner blev registreret i 2019 (Gerjon Gelling pr. mail).

Brilleand udgår af SU-listen fra og med 2020, idet arten er let genkendelig, og dens forekomstmønster er veletableret med i alt 68 fund af i alt 70 fugle. Den månedlige fordeling af de danske fund er med årets fund

således januar (3), februar (6), marts (2), april (3), maj (5), juni (1), juli (10), august (3), september (4), oktober (19), november (10) og december (2). (Nordamerika)

Amerikansk sortand *Melanitta americana* (0, 19/19, 0/0)

2018: 18/12, Asserbo Strand (S), 2K+ han, Christian Glahder.

2019: 3/1-6/3, Asserbo Strand og Tisvildekysten (S), 3K+ han, *Jesper Schade, Mikael Funch m.fl. (Foto). – 5/1 + 19-20/1 + 24/2-2/3, Hvidbjerg Strand, Blåvand (RB), 3K+ han, *Sebastian Klein, Rasmus Strack m.fl. (Foto). – 1/2, Fanø Vesterstrand (RB), 3K+ han, *Kim Fischer. – 3-7/4, Nordstrand, Skagen (NJ), 3K+ han, *Joakim Matthiesen, Preben Skovgaard Christensen m.fl. (Foto). – 30/5, Lakolk Strand, Rømø (SJ), 3K+ han, *Ole Zoltan Göller. – 14/7-3/8 + 17/8, Nordstrand, Skagen (NJ), 2K+ han, *Knud Pedersen m.fl. – 5-22/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 2K+ han, *Lars Paaby m.fl. (Foto og Video). – 7+12+15/8, Kjul Strand og Uggerby Strand, Hirtshals (NJ), 2K+ han, *Rune Sø Neergaard, Lars Paaby m.fl. (Foto og Video). – 17/9-24/10, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ han, *Søren Skov, Knud Pedersen m.fl. (Foto). – 12-21/10, Hvidbjerg Strand, Blåvand (RB), 2K+ han, *Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto). – 30/10-30/11, Asserbo Strand og Tisvildekysten (S), 2K+ han, *Jon Lehmborg m.fl. (Foto).

Fundet fra Asserbo Strand 18/12 2018 er tidligere godkendt fra samme lokalitet 10/10-2/11 2018 og fra Hundested Havn 26/11 2018 (SU-rapport 2018). Hirtshals bød på to fund af arten, idet en han rastede ud for Kjul Strand og Uggerby Strand i perioden 5-22/8, mens yderligere en han sås på samme lokalitet på følgende datoer: 7+12+15/8. Samtlige fund i 2019 regnes som gengangere af fugle fra tidligere år. (Nordamerika & Nordøstsibirien)

Tornhalsejeler *Hirundapus caudacutus* (0, 1/1, 1/1)

2019: 28/7, Grønhøj Strand, Løkken (NJ), trk., *Frits Rost.

Andet danske fund af denne spektakulære art og i lighed med det første fund fra den jyske vestkyst; første fund var en kortvarigt rastende fugl ved Juvre, Rømø (SJ) 21/10 2012 (SU-rapport 2012). Hovedparten af fundene i Vestpalæarktis ligger i perioden maj-juni. I England foreligger der ét fund, der tidsmæssigt er sammenfaldende med det danske fund, fra ultimo juli 1879 i Hampshire (Hudson *et al.* 2014). Norge (Tor A. Olsen pr. mail) og Sverige (Magnus Corell pr. mail) har som Danmark to fund hver. Færøerne har ét fund (Sørensen & Jensen 2001), Finland har fire fund (William Velmala pr. mail) og Storbritannien har otte fund (BBRC 2020). (Nordlige Asien; overvintrer Ny Guinea & Australien)

Alpesejeler *Tachymarptis melba* (3/3, 32/33, 1/1)

2019: 15/10, Østerøse, Knudshoved (F), *Morten Drejer, Anders Drejer, Henrik Mikkelsen m.fl. (Foto).

Fundet er det første for Fyn, og tidsmæssigt passer det fint ind i statistikken, da september (10), juli (5) og oktober (5) er de måneder med flest fund. Der har været fejl i opsummeringen, idet der igennem en længere

Alpesejler, Østerøso, Knudshoved, 15. oktober 2019.
Foto: Henrik Mikkelsen

periode har figureret ét fund for meget. Opsummeringen er derfor blevet korrigeret. (Alperne, Sydeuropa & Lilleasien; overvintrer tropisk Afrika)

Gråsejler *Apus pallidus* (1/1, 15/15, 2/2)

2019: 19/10, Tipmosen, Ho (RB), 1K, *Allan Haagensen, Jens Lind, Christian M. Glahder m.fl. (Foto). – 19/10, Oksby Enge, Ho (RB), 1K, *Frank Desting, Leif Frederiksen, Steen Højmark-Jensen m.fl. (Foto). – 3/11, Kikhavn, Hundested (S), *Michael Trasborg, Søren Haaning Nielsen m.fl. (Foto). – 3/11, Gilbjerg Hoved (S), trk., *Lars Jensen Kruse, Jesper Schade, Allan Haagensen (Foto).

Fundene ved Tipmosen og Oksby Enge regnes for at gælde samme individ. Det samme gør sig gældende for fuglen ved Kikhavn, der cirka 3,5 timer senere passerede Gilbjerg Hoved.

Sjældenhedsudvalget har foretaget en genbehandling af fund af gråsejler som følge af, at bestemmelseskriterierne de senere år er blevet analyseret og revideret. Herved er der kommet fokus på nye kendetegn hos især ungfuglene. Dertil er artens dokumenterede forekomst i Nordeuropa blevet veletableret. De fleste nordeuropæiske fund er gjort i det sene efterår i forbindelse med varme sydlige vinde. På dette tidspunkt befinder langt størsteparten af mursejlerne sig allerede i Afrika. Med denne samlede viden til grund er resultatet af genbehandlingen:

Godkendte fund (18)

1942: 29/10, Østerrev, ca. 15 km ØNØ for Totten, Anholt (ÅH), 1K hun dødfunden på fyrskipet Anholt Knob (Foto & Død)
1987: 17/10, Christiansø (B), 1K iagttaget, senere ringm. (Foto)
1993: forår/sommer, Slagelse (S), 2K+, ssp. *illyricus*, fundet forkommen, senere død (Foto & Død) (Thorup 2001)
2001: 27/10, Gilbjerg Hoved (S), 1K (Foto)
2005: 6-9/11, Nordstrand, Skagen (NJ), 1K (Foto)
2012: 23-24/11, Gilbjerg Hoved (S), 1K rst., senere trk. (Foto)

2013: 31/10 og 2+4/11, Gilleleje (S), 1K (Foto)
2013: 3/11, Issehoved, Samsø (ÅH), 1K (Foto)
2014: 9/11, Mandø (RB), 1K (Foto)
2015: 23/5, Hornbæk Enge, Randers (ÅH), 2K+ (Foto)
2016: 11/6, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ (Foto)
2017: 20/10, Sønderho, Fanø (RB) (Foto)
2018: 3/11, Grenen, Skagen (NJ), trk.fors. (Foto)
2018: 4-5/11, Ballum Vesterende (SJ), 1K (Foto)
2018: 7/11, Hanstholm Havn og Slamdepot (NJ), 1K (Foto)
2018: 14/11, Flyvesandet (F), 1K (Foto)
2019: 19/10, Tipmosen og Oksby Enge, Ho (RB), 1K (Foto)
2019: 3/11, Kikhavn, Hundested (S) og Gilbjerg Hoved (S), trk. (Foto)

Forkastede fund (7)

2001: 13/10, Svaneke (B)
2002: 25/10, Ørhage, Klitmøller (NJ)
2004: 3-7/11, Esbjerg (RB) (Foto)
2005: 4/11, Issehoved, Samsø (ÅH)
2007: 20/8, Bunddragerne, Lolland (LF)
2018: 12/11, Nivå (S)
2019: 26/10, Gilleleje Havn (S), trk.
De eneste fund, der skifter status efter genbehandlingen, er fuglene ved Ørhage (NJ) i 2002 og Esbjerg (RB) i 2004, der begge blev observeret under relativt vanskelige betingelser, hvilket afspejles i dokumentationen, som ikke opfylder de gældende godkendelseskriterier.

Fuglen fra Østerrev ved Anholt (ÅH) i 1942 blev fundet død på fyrskipet "Anholt Knob" og skindet findes på Zoologisk Museum i København. Fuglen er indleveret fra Fyrvæsenet, som museet i mange år havde en aftale med. Fyrfaldne fugle blev dengang indleveret i kassevis, og rigtig mange skind i museets samlingen er fra den tid (Jan Bolding Kristensen pr. mail). Det kan tilføjes, at "Anholt Knob" var lokaliseret blot ca. 2-4 km fra grænsen af Danmarks eksklusive økonomiske zone, som udgør grænsen for danske fund til havs (SU-rapport 2011). Fuglens hoved og bryst er i dag delvist ødelagt af insektangreb, men den øvrige del af dragten er intakt og ikke ekstraordinært afbleget. Derfor mener Sjældenhedsudvalget, at fuglen med sikkerhed kan bestemmes til landets første forekomst af gråsejler.

På baggrund af nye ekspertudtalelser samt et bedre kendskab til dragtvariationen hos 1K grå- og mursejler, mener Sjældenhedsudvalget, at fuglen fra Christiansø (B) i 1987 kan bestemmes til Gråsejler; billedmaterialet viser bl.a. vigtige karakterer i undervingen.

Fundet fra Slagelse (S) i 1993 har tidligere været godkendt fra Kirke Helsingø (S), 11. marts 1993 (SU-rapport 2000, Thorup 2001). I forbindelse med genbehandlingen har Sjældenhedsudvalget været i kontakt med Keld Bennike, der indleverede fuglen til Zoologisk Museum i København. Ifølge Keld Bennike blev fuglen fundet i forkommen i en skolegård i Slagelse (S) og via en lærer overdraget til Keld Bennike, hvorefter fuglen døde. På baggrund heraf er lokaliteten ændret fra Kirke Helsingø til Slagelse (SU-rapport 2015). Der henstår usikkerhed om funddatoen, der er ændret til forår/sommer på baggrund af at slid på fuglens fjerdrag matcher tilsvarende hos fund af gråsejler fra om sommeren. (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Østlig turteldue *Streptopelia orientalis* (6/6, 3/3, 1/1)

2019: 5-11/1, Kornagervej, Faxø (S), 1K, *Tom Rosenstand Thomsen, *Ebbe Grøn (Foto). – 17-23/1, Bekkasinvej, Næstved (S), 1K, *Bente Strande Hansen, Jørgen Helge Hansen (Foto).

Første fund siden fuglen i Bække (RB) i vinteren 2006-2007 (SU-rapport 2007). Ganske typisk var der tale om et vinterfund i parcelhushaver. De to iagttagelser regnes som ét fund, da fotos højst overraskende afslørede, at det var samme fugl, som blev fundet i Næstved seks dage efter, at fuglen havde forladt Faxø. På de seks dage havde fuglen dermed fløjet 22 km mod vest. (Centrale Sibirien & Uzbekistan østpå til Stillehavet; overvintrer Sydasiens)

Lille rørvagtel *Zapornia parva* (2/2, 9/9, 2/2)

2019: 17-18/6, Lille Vildmose (NJ), han syng., *Stephan Skaarup Båsen Lund m.fl. (Lyd). – 23/9, Ballum Sluse (SJ), 1K, *Pentti Huttunen, *Kari Varvikko (Foto).

Hermed det fjerde år med to fund, hvilket er en tangering af den højeste årstotal. Der er tale om det tredje efterårsfund; arten er tidligere truffet 17/9 1977 Kongelunden, Amager (S) (SU-rapport 1977-1978) og 23/11 1935 Rønne Havn (B) (SU-rapport 2017). Arten er ikke på SU-listen i Sverige og Finland, der i 2019 havde henholdsvis ét fund (Artsportalen 2020) og ti fund (William Velmala pr. mail). (Syd- & Østeuropa samt Centralasien; overvintrer Nord- & Vestafrika & Mellemøsten)

Dværgrørvagtel *Zapornia pusilla* (3/3, 12/12, 3/3)

2019: 8-18/6, Vaserne, Holte (S), han syng., *Christian Glahder, Michael Brunhøj Hansen m.fl. (Foto & Lyd). – 22-24/6, Bløden Sø, Hjørdemål Klit, Frøstrup (NJ), han

syng., *Henrik Læssøe m.fl. (Foto & Lyd). – 22-29/6, Bløden Sø, Hjørdemål Klit, Frøstrup (NJ), han syng., *John Kyed, *Jens Jørgen Andersen, Henrik Læssøe m.fl. (Lyd).

Fuglene i Bløden Sø kunne høres synge på samme tid. Den ene blev opdaget syngende om dagen, og om aftenen hørtes begge fugle. Det er første gang, at to fugle er registreret tæt på hinanden samtidig i Danmark. Den 13/6 2015 var der dog to syngende hanner i Lille Vildmose (NJ), men de befandt sig 1,4 km fra hinanden (SU-rapport 2015). Der var ingen andre fund i Norden i 2019; arten er endnu ikke truffet i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), og seneste svenske fund er fra 2014 (BirdLife Sverige 2020). (Syd- & Østeuropa; overvintrer Afrika)

Triel *Burhinus oedicnemus* (13/13, 43/43, 1/1)

2018: 13/5, Blåvands Huk (RB), trk., anonym (Foto).

2019: 18/6, Nordstrand, Skagen (NJ), *Rolf Christensen, Finn Laugo Sørensen (Foto).

Fundet fra Blåvand bidrager yderligere til rekordåret 2018, således at der nu er fem fund (SU-rapport 2018). Det er desuden blot andet fund fra Blåvands Huk nogensinde. Fundet fra 2019 udgør til gengæld det 11. fra Skagen, hvilket gør Skagen til den suverænt bedste lokalitet for arten herhjemme. I Tyskland var der i 2019 otte fund uden for artens lille yngleområde i Sydvesttyskland (Christopher König pr. mail). Der var tre fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), ét fund i Sverige (Magnus Corell pr. mail) samt ét fund i Finland (William Velmala pr. mail). I Sverige har arten været årlig siden 2000, bortset fra 2015 (Magnus Corell pr. mail). Det finske fund udgjorde det hidtil tidligste, da fundet er fra 27/4 (William Velmala pr. mail). (Mellem- & Sydeuropa; overvintrer Sydeuropa & Nordafrika)

Dværgrørvagtel, Vaserne, 12. juni 2019. Foto: Helge Sørensen

Amerikansk hjejle *Pluvialis dominica* (0, 18/18, 2/2)

2006: 13-15/10, Bolle-Try Enge, Dronninglund (NJ), 1K, *Palle A. F. Rasmussen, Hans Christophersen, Alex Sand Frich m.fl.

2019: 7-9/7, Ølseagle Revle (S), 2K+, *Klaus Malling Olsen m.fl. (Foto). – 2/10, Vest Stadil Fjord (RK), 1K, *Thorkil Brandt, Kjeld Lund m.fl. (Foto).

Med fire fund er juli et godt tidspunkt at finde amerikansk hjejle herhjemme. Det er kun overgået af maj med fem fund. I september og oktober er der hver tre fund. I 2019 var der fire fund i Holland (Gerjon Gelling pr. mail), og ét fund i henholdsvis Tyskland (Christopher König pr. mail) og Finland (William Velmala pr. mail). I Norge var der ligeledes ét fund, men det var fra Svalbard, og dermed det tredje fund for den højarktiske øgruppe (Tor A. Olsen pr. mail). (Arktisk Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Bairdsryle *Calidris bairdii* (0, 4/4, 1/1)

2019: 14/9, Hyllekrog (LF), 1K, *John Faldborg (Foto).

Fundet er det første uden for Jylland og det fjerde af en 1K-fugl. Alle 1K-fugle er truffet i perioden 1-24/9, mens det eneste fund af en 2K+ fugl er fra august (26/8). Norge og Finland havde hver ét fund i 2019, mens der ikke var fund i hverken Sverige, Tyskland, Holland eller Polen. Der var tale om Norges ottende fund (Artsobservationer 2020) og Finlands syvende fund (Väisänen et al. 2019). (Arktisk Nordamerika & nordøstligste Sibirien; overvintrer Sydamerika)

Hvidrygget ryle *Calidris fuscicollis* (0, 23/23, 1/1)

2019: 23-24/5, Saltvandssøen (SJ), 2K+, *Tim Andersen, Stig Kjærgaard Rasmussen, Henrik Læssøe m.fl. (Foto).

Fundet er det tredje fra Margrethe Kog og det sjette fra den danske del af Vadehavet, dvs. fra Margrethe Kog (SJ) i syd til Skallingen (RB) i nord. Til sammen-

ligning havde Sverige to fund i 2019, hvoraf det ene, fra Ottenby på Öland, udgjorde det 13. fund for Öland (Magnus Corell pr. mail). Også Norge havde to fund (Tor A. Olsen pr. mail), mens Tyskland havde ét-to fund (Christopher König pr. mail). (Arktisk Nordamerika; overvintrer Sydamerika)

Tereklire *Xenus cinereus* (0, 58/58, 0)

2019: 31/5-1/6, Højer Vade (SJ), 2K+, *Erik Enevoldsen, Jens Ballegaard, Christian Hjorth m.fl. (Foto). – 16-29/7, Højer Vade (SJ), 2K+, *Christian Glahder m.fl. (Foto).

Begge fund regnes som samme fugl, og som den genganger, der er set i området hvert år siden 2008. Fuglen er set hvert år i perioden 2/7-16/8, bortset fra 2018, samt i perioden 10-28/5 i årene 2014, 2015, 2017 og 2018 (SU-rapport 2013, SU-rapport 2014, SU-rapport 2015, SU-rapport 2016, SU-rapport 2017, SU-rapport 2018). I Holland, hvor arten udgik af SU-listen fra og med 2015, er der også et eksempel på ét individ, der hvert år siden 2016, typisk i juli, men fra 2018 også i maj er vendt tilbage til Dollard, Groningen (Gerjon Gelling pr. mail). Polen havde i 2019 sit næstbedste år nogensinde med otte fund, mens det hidtil bedste var 1998 med 10 fund (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). Tyskland havde tre fund i 2019 (Christopher König pr. mail). (Finland, Hviderusland og Rusland; overvintrer tropisk Afrika, kysterne langs Det Indiske Ocean, Sydøstasien & Australien)

Lille gulben *Tringa flavipes* (1/1, 7/7, 2/2)

2019: 27/4-8/5, Ulvedybet (NJ), 2K+, *Brian Kristensen m.fl. (Foto). – 31/5 + 23/6, Bygholm Vejle (NJ), 2K+, *Henrik Haaning Nielsen, Jens Frimer Andersen (Foto). – 30/7-3/8, Nørresø, Tønder (SJ), 2K+, *Michael Schwalbe, Tim Hesselballe Hansen, Erik Vikkelsø Rasmussen m.fl. (Foto).

Lille gulben, Ulvedybet, 5. maj 2019. Foto: Lars Grøn

En nærmere analyse af fotos viste, at der var tale om samme fugl i Ulvedybet og fra Bygholm Vejle (Pandion 2020). Fundet i Ulvedybet er det hidtil tidligste fund herhjemme, og fundet ved Nørresø er det hidtil seneste. Juni og juli er de bedste måneder at finde arten herhjemme, idet syv af de ti fund er gjort inden for denne periode. Til sammenligning udgjorde ét fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) det eneste øvrige fund i Skandinavien, og derudover havde Holland ét fund (Gerjon Gelling pr. mail). (Nordamerika; overvintrer Mellem- & Sydamerika)

Damklire *Tringa stagnatilis* (0, 80/90, -)

2002: 3/5, Bygholm Vejle (NJ), 2K+ sdr., *Palle A. F. Rasmussen.

Arten udgik af SU-listen fra og med 2006 (SU-rapport 2005). (Østeuropa, Rusland & Centralasien; overvintrer Mellemøsten & Afrika)

Tinksmed *Tringa glareola*

2007: 8/2, Vesløs Vejle (NJ), 2K+, *Anni Nielsen, *Peter Nielsen (Foto).

Fundet drejer sig om det første danske vinterfund. (Skotland, Skandinavien & Rusland; overvintrer Afrika)

Rødvinget braksvalde *Glareola pratincola* (3/3, 15/15, 1/1)

2019: 13/6, Margrethe Kog (SJ), *Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto).

Første fund siden 2012 og det fjerde fra juni. De bedste måneder at finde arten herhjemme er maj med syv fund samt juni og august med hver fire fund. Årets fund udgør det andet fra Margrethe Kog. I 2019 var der i Nordeuropa blot ét fund i Sverige (Magnus Corell pr. mail) og to fund i Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). (Sydeuropa & Centralasien; overvintrer tropisk Afrika)

Sortvinget braksvalde *Glareola nordmanni* (2/2, 11/11, 1/2)

2019: 25-31/8, Ballum Forland (SJ), 2 1K, *Jørn Vinther Sørensen, *Lilly Sørensen, *Niels Bomholt (Foto).

Det er tredje fund af 1K-fugle herhjemme. De øvrige fund af 1K-fugle er en skudt fugl 30/9 1934, Engholm, Vodskov (NJ) (Christensen & Rasmussen 2015) og 30/9-1/10 2002, Hofmansgave, Odense Fjord (F) (SU-rapport 2004). Polen havde i alt tre fund i 2019. Her var der også ét fund af to 1K-fugle sammen 29/8-5/9 ved Nielsz i det sydøstlige Polen (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). Hverken Tyskland, Holland eller de øvrige nordiske lande havde fund i 2019. (Sortehavsegnene & Centralasien; overvintrer sydlige Afrika)

Præriemåge *Leucophaeus pipixcan* (0, 2/2, 1/1)

2019: 6/6, Sneum Digesø (RB), 3K+ sdr., *Morten Bentzon Hansen, David Manstrup, Svend Rønne m.fl. (Foto).

Det tredje danske fund og det første af en adult fugl i sommerdragt. Fuglen blev fundet samtidigt med, at en sibirisk krikand sås på lokaliteten. Fuglen blev kun set i 23 minutter, førend den forsvandt uden at blive set igen. De første to fund omhandler 1K-fugle: 27/11 2005 Kjøl Strand, Hirtshals (NJ) (SU-rapport 2005) og 30/12

Præriemåge, Sneum Digesø, 6. juni 2019. Foto: Svend Rønne

2016 Asserbo Strand (S) og Kikhavn, Hundested (S) - fuglen ved Asserbo Strand blev genfundet ved Kikhavn omkring en halv time senere (SU-rapport 2017). (Nordamerika; overvintrer langs Sydamerikas Stillehavskyst)

Hvidvinget måge *Larus glaucooides*

Med karakterer svarende til baffinmåge, ssp. *kumlienii* (0, 6/6, 1/1)

2019: 14/1, Fovrfeltbækkens Udløb, Esbjerg (RB), 5K+, Svend Rønne, Per Poulsen, Henrik Brandt (Foto).

Hermed landets sydligste fund. Alle danske fund af denne underart er fra den jyske vestkyst. Ud over fem fund fra 2012 (SU-rapport 2014), er der også ét fund fra 2015 (SU-rapport 2016). (Arktisk Canada; overvintrer Nordamerika)

Sandterne *Gelochelidon nilotica*

2018: 2/6, Bøtø Nor (LF), 3K+, *Torben Sebro, Simon Vikstrøm, Jesper Johannes Madsen (Foto).

Fundet regnes som en genganger i forhold til en fugl fra samme lokalitet den 15/5 2018 (SU-rapport 2018). Til og med 2015 skulle fund af arten uden for vadehavsregionen forelægges Sjældenhedsudvalget, men fra og med 2016 behandler Sjældenhedsudvalget kun fund uden for Jylland. (Europa; overvintrer Afrika)

Hvidskægget terne *Chlidonias hybrida* (0, 45/72, 2/17)

2000: 18-19/5, Koglekssøen, Vejlerne (NJ), 3K+, *Terje Seidenfaden, *Palle A. F. Rasmussen, Søren Haaning Nielsen m.fl.

2019: 14/5, Nørresø, Tønder (SJ), 15 3K+, *Thomas W. Johansen, Tim Andersen m.fl. (Foto). – 15/5, Brabrand Sø (ÅH), 2 3K+, *Søren Skriver, Emil Skovgaard Brandtoft m.fl. (Foto).

Arten er lige knap årlig i Danmark. Siden 1998 er det kun i 2005, 2016 og 2018, at der ikke er gjort fund. Fundet fra 2000 er ikke tidligere behandlet af Sjældenhedsudvalget, og der er således nu godkendt tre fund fra 2000. Flokken på 15 fugle er den største flok registreret i Danmark, hvor de to hidtil største flokke var på seks fugle i 2008 først i Vejlen, Tåsinge (F) og dernæst genfundet Sønder sø, Maribo (LF) (SU-rapport 2008) og seks fugle i 2012 i Kongens Kær (VE) (SU-rapport 2012). (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Hvidvinget terne *Chlidonias leucopterus* (3/5, 93/114 ekskl. fund fra invasionen i 1997, -)

2001: 24/5, Koglekssøen, Vejlerne (NJ), 3K+, *Palle A. F. Rasmussen, Henrik Haaning Nielsen m.fl.

Arten udgik af SU-listen fra og med 2003 (SU-rapport 2002). (Østeuropa & Rusland; overvintrer tropisk Afrika)

Polarlomvie *Uria lomvia* (5/5, 8/8, 0)

2016: 29/10, Børstrup Hage, Gilleleje (S), vdr. trk., Thomas Bundgaard Rasmussen, Jimmy Skat Hansen m.fl.

Fundet er godkendt som en genganger og dermed samme fund, som den fugl, der umiddelbart efter sås trækkende vest ved Tinkerup Strand, Gilleleje (SU-rapport 2016). (Arktis)

Kap Verde-petrel / Desertas-petrel / Madeira-petrel *Pterodroma feae* / *Pterodroma* *deserta* / *Pterodroma madeira* (0, 2/2, 0)

2002: 12/10, Gudhjem (B), trk., *Rasmus Turin, Henrik Haaning Nielsen m.fl.

2018: 3/10, Børstrup Hage, Gilleleje (S), trk., Jan Hjort Christensen, Hjalte Benjamin Johansen, Mathias Blicher Bjerregaard m.fl.

På baggrund af ny viden om forekomsten i Nordøst-atlanten og arternes feltkendetegn har Sjældenhedsudvalget foretaget en genbehandling af de tre hidtil forkastede fund af petreller i *Pterodroma*-komplekset: 12/10 2002, Gudhjem (B), trk., 12/10 2003, Helsingør

Nordhavn (S), trk. og 4/10 2008, Nørre Lyngvig, Holmsland Klit (RK), trk. Det eneste af de tre fund, der skifter status efter genbehandling, er fundet fra Gudhjem (B) i 2002, som hermed bliver det første godkendte fund for Danmark tilhørende artskomplekset. Fundet fra 2018 er godkendt som en genganger; fuglen sås umiddelbart forinden trække nordøst ved Kikhavn, Hundested (S) (SU-rapport 2018). Fra de øvrige skandinaviske lande er der kun fund fra Sverige, som har fire godkendte fund af artskomplekset; heraf ingen bestemt til art: 28/10 2001 Hovs Hallar, Skåne; 27/9 2004 Mellbystrand, Halland; 27/11 2011 Kråkudden, Höno, Bohuslän; 25/6 2017 Kråkudden, Höno, Bohuslän og 26/6 2017 Kullaberg, Skåne (sidste to iagttagelser regnes som genganger og dermed ét fund) (Magnus Corell pr. mail). (Kap Verde-ørerne, Madeira & Desertasørerne; overvintrer centrale Atlanterhav)

Scopolis skråpe / atlantisk skråpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis* (0, 55/56, 1/1)

2019: 15/9, Ferring, Bovbjerg (RK), trk., *Stephan Skaarup Båsen Lund.

Sjældenhedsudvalget opfordrer til, at fund af atlantisk skråpe / scopolis skråpe indsendes til behandling, selvom disse to nyligt udskilte arter kun kan skelnes fra hinanden under særligt gode observationsbetingelser. (Midtatlanten & Middelhavet; overvintrer Middelhavet, Syd- & Midtatlanten)

Hvidskægget terne, Nørresø, Tønder, 14. maj 2019. Foto: Hans Knakkegaard

Nathejre, Georgsminde,
Nimtofte, 11. maj 2019.
Foto: Kent Olsen

Balearskråpe *Puffinus mauretanicus* (1/1, 89/94, 0)

2011: 24/7, Bulbjerg (NJ), rst., senere trk., *Jacob Sterup.

Der er nu ni fund i 2011, hvilket er den højeste årstotal, og ét fund mere end i 1997 (SU-rapport 1997) og 2003 (SU-rapport 2003). Et ganske typisk fund, både hvad angår årstid og landsdel. Der er blot fem danske fund uden for jyske lokaliteter, alle fra Sjælland, hvor dog ét af individerne efterfølgende sås på Fyn. Siden 2011 har der blot været ni danske fund. (Vestlige Middelhav; overvintrer Middelhavet & tilstødende Atlanterhav)

Topskarv *Phalacrocorax aristotelis* (35/37, 112/203 ekskl. fund fra 1973-1983, 7/8 ekskl. fund fra den jyske vestkyst)

2012: 1-30/1, Esbjerg Havn (RB), 2K, *Henrik Bøhmer m.fl. (Foto).

2019: 11/3, 7/8. – 26/3, Hirsholmene (NJ), 2 3K+, *Søren Poulsen (Foto). – 30/3, Hirsholmene (NJ), 2K, *Sebastian Klein (Foto). – 8/4, Hirsholmene (NJ), 2K, *Søren Poulsen (Foto). – 10/5, Græsholm Hage, Hirsholmene (NJ), 2K, *Lars Mortensen, Kjeld Tommy Pedersen, Frede Jakobsen m.fl. (Foto). – 10/5, Hirsholm, Hirsholmene (NJ), 3K+, *Lars Mortensen, Kjeld Tommy Pedersen, Frede Jakobsen m.fl. (Foto).

Fuglen fra Esbjerg Havn blev fundet 5/12 2011 (SU-rapport 2011) og indgår derfor ikke i opsummeringen. Forekomsterne ved Hirsholmene i foråret 2019 regnes som syv fund af i alt otte fugle og det, kombineret med tidligere fund på øgruppen, viser, at arten formentlig er regelmæssigt forekommende ved øerne, i hvert fald om foråret. Arten fortsætter i øvrigt sin fremgang på den svenske vestkyst (Artportalen 2020), hvorfor flere fund fra den danske del af Kattegat må forventes. Fra og med 2017 gjaldt det, at kun observationer af topskarv uden for den jyske vestkyst skulle behandles af Sjøldenhedsudvalget. Fra og med 2020 er det område, hvor fund af topskarv ikke skal behandles af udvalget,

således udvidet til også at gælde alle kystobservationer fra Nordjylland, inklusiv Kattegatøerne Hirsholmene, Nordre Rønner og Læsø. Observationer fra Limfjorden skal stadig indsendes til Sjøldenhedsudvalget. (Island, Færøerne, Britiske Øer, Norge & Sverige)

Sort ibis *Plegadis falcinellus* (14/21, 34/38, 0)

2015: 24/10, Spodsbjerg, Hundested (S), trk., *Michael Trasborg, *Søren Haaning Nielsen.

Fundet er ved en fejl ikke blevet publiceret rettidigt. Arten var på SU-listen til og med 2016. (Sydeuropa)

Nathejre *Nycticorax nycticorax* (3/3, 30/31, 1/1)

2019: 11-25/5, Georgsminde, Nimtofte (ÅH), 3K, *Jes Nielsen, Kent Olsen, John Mortensen (Foto).

Arten er hyppigst truffet i regionerne Nordjylland (7 fund) og Århus (8 fund). Norge havde det 22. fund i 2019, omhandlende en adult i juni i Rogaland (Tor A. Olsen pr. mail), hvilket var eneste andet fund i Norden i 2019. (Mellem- & Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Kohejre *Bubulcus ibis* (4/4, 17/17, 1/4)

2018: 21-24/4, Ladegårds Parceller, Haderslev (SJ), *Martin Liebermann (Foto). – 1-8/5, Goldbækparken, Dalby (VE), *Sten Nielsen (Foto).

2019: 1-19/1, Filsø (RB), 2K, *Steen Jørgensen m.fl. (Foto). – 24/11-31/12, Gullestrup, Herning (RK), op til 4 ex.: 24/11-2/12 4 ex., herefter 3-28/12 3 ex., herefter 29-31/12 2 ex., *Heidi Thomsen, Ole Olesen, Carl S. Johnsen m.fl. (Foto).

De to iagttagelser i 2018 regnes for samme fugl og dermed som ét fund, selvom det ikke kan udelukkes, at der kan være tale om to fugle. Fuglen i Filsø blev opdaget ved lokaliteten 23/11 2018 (SU-rapport 2018). Hermed i øvrigt første fund af mere end enkeltindivider i Danmark. Den 29/12 2019 blev en af fuglene ved Gullestrup fundet død, som et pluk. I Tyskland var der i 2019 fund ved ca. 25 lokaliteter, overvejende i den

sydlige del, og blot ét fund i den nordlige del af landet, 31/3 2019 ved Gülzen i Mecklenburg-Vorpommern (Christopher König pr. mail). Norge havde det tiende fund i maj 2019 i Møre og Romsdal, hvilket var sytten år i træk med fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), mens der ingen fund var i Sverige (Magnus Corell pr. mail) eller Finland i 2019 (William Velmala pr. mail). Bemærk, at opsummeringen er justeret i forhold til seneste publicerede fund af arten (SU-rapport 2018). Ændringen skyldes, at der er fire fund før 1950: 1900 (1), 1903 (1) og 1934 (2). Fordeling af alle 22 fund: april (4), maj (5), juni (2), juli (2), august (1), september (1), oktober (4), november (2) samt et fund fra 1900 uden dato og præcis lokalitet (kun oplyst som 1900, Jylland). (Sydeuropa, Mellemøsten & Nordafrika)

Sølvhejre *Ardea alba* (0, 32/32, -)

1982: 2/9, Klydesøen, Vestamager (S), *Henrik Boeg m.fl.

Fundet regnes for, at omhandle samme individ, som er godkendt fra samme lokalitet 15/8 og 22/8 1982 (SU-rapport 1982-1984). Arten var på SU-listen til og med 1990. Bemærk, at opsummeringen er justeret i forhold til seneste publicerede fund af arten (SU-rapport 1994). Ændringen skyldes, at der ingen fund er før 1950 (de første danske fund er fra 1952 og 1953) samt at fund fra 1973 og 1982 udgår. (Europa)

Blå glente *Elanus caeruleus* (0, 14/14, 4/4)

2019: 21/4, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Anders Wiig Nielsen m.fl. (Foto). – 22/4, Sønderho, Fanø (RB), 2K

Blå glente, Skagen, 21. april 2019. Foto: Erik Christophersen

trk., *Kim Fischer, Joakim Engel (Foto). – 29/4, Hvidemose, Gårdbo Sø (NJ), *John David, *Lone Kors-holt (Foto). – 8/5, Tåstrup Sø, Harlev (ÅH), trk., *Emil Skovgaard Brandtoft. – 8/5, Vrold, Skanderborg (ÅH), trk., Sebastian Klein, Morten D. D. Hansen (Foto). – 19/5, Strandby (NJ), *Andreas Egelund Christensen, Jens Tomas Larsen. – 23/5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Brian Wielsøe, *Rolf Christensen m.fl. (Foto).

De senere års tendens med flere fund årligt fortsatte også i 2019 med hele syv fund af i alt fire forskellige fugle. lagttagelserne i Skagen (NJ) 21/4 og Gårdbo Sø (NJ) 29/4 regnes som ét fund. Fuglen ved Tåstrup Sø (ÅH) blev umiddelbart efter genfundet trækkende ved

Kohejrer, Gullestrup, Herning, 27. november 2019. Foto: Carsten Gørges Laursen

Slangeørn, Trehøje, Mols Bjerge, 5. august 2019.
Foto: Karin Gustausen

Vroid (ÅH) og regnes derfor som ét fund. Tilsvarende regnes iagttagelserne ved Strandby (NJ) 19/5 og Skagen (NJ) 23/5 som ét fund. De fire fund i 2019 er alle fra foråret, hvilket falder fint i tråd med artens øvrige forekomst i Danmark og vores nabolande. Den månedlige fordeling af de 18 danske fund er som følger: marts (1), april (7), maj (3), juni (2), juli (2), august (2) og september (1). Arten er fortsat ikke truffet i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) eller Finland (William Velmala pr. mail), og Sverige havde ingen fund i 2019 (BirdLife Sverige 2020). Derimod var der i 2019 tre fund i Polen, alle i april (Komisja Faunistyczna 2020), mens Tyskland melder om observationer fra i alt 17 lokaliteter (Christopher König pr. mail) og i Holland var der syv fund (Gerjon Gelling pr. mail). (Sydvestlige Frankrig, Iberiske Halvø & Nordvestafrika)

Gåsegrib *Gyps fulvus* (1/1, 8/41, 1/1)

2019: 23-25/5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., *Jens Jørgen Andersen, Conny Andersen, Stinne Aastrup m.fl. (Foto). – 6/6, Dybvad, Vendsyssel (NJ), 2K, Bruno Müller (Foto).

Siden 2013 er der gjort seks fund af i alt 39 fugle i årene 2013, 2016 og 2017. Efter nul fund i 2018 dukkede arten igen op i 2019, denne gang i Skagen (NJ), hvor arten blot er registreret én gang tidligere, 24-25/5 1985 (SU-rapport 1985). Fundet ved Dybvad (NJ) regnes som genganger i forhold til fundet fra Skagen (NJ). Den månedlige fordeling af de ti danske fund er maj (2), juni (4), juli (1), august (1) og oktober (1). Hertil kommer ét fund fra 1858 uden dato. Sverige har i alt fire fund af arten (Birdlife Sverige 2020), men ingen i 2019 (Artportalen 2020). I Finland var der heller ingen fund i 2019

(William Velmala pr. mail), og i Norge er arten fortsat ikke registreret (Tor Olsen pr. mail). Tyskland registrerede cirka 35 fund i 2019 (Christopher König pr. mail), og fra Holland meldes der om ni fund i 2019 (Gerjon Gelling pr. mail). (Iberiske Halvø, Sydfrankrig & Balkan)

Slangeørn *Circaetus gallicus* (uddød 1877, herefter 1/1, 49/49, 2/2)

2019: 15/5, Skagen (NJ), 3K trk.fors., Peter Thygesen, Jens Lilleør, Gerner Majlandt m.fl. (Foto). – 1/8-20/9, Trehøje, Mols Bjerge (ÅH), 2K, *Asger Lykkegaard Møldrup, Kent Olsen m.fl. (Foto).

De to fund i 2019 falder på typiske tidspunkter inden for artens forekomstsmønstre. Bemærk, at opsummeringen er justeret i forhold til seneste publicerede fund af arten (SU-rapport 2018). Opsummeringen blev rettet i SU-rapport 2013, men har igen været forkert siden SU-rapport 2016. De 52 danske fund er fordelt månedsvis som følgende: april (4), maj (16), juni (8), juli (3), august (8), september (9), oktober (4). Før 1990 var der i alt ti fund i Danmark, men herefter har arten været næsten årlig med 43 fund til og med 2019. (Syd- & Øst-europa; overvintrer nordlige del af tropisk Afrika)

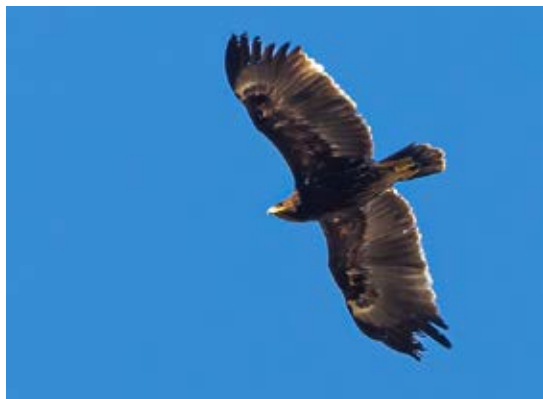
Stor skrigeørn *Clanga clanga* (4/4, 88/89, 1/1)

2019: 13-20/4, Skagen (NJ), 3K trk.fors., *Erik Christophersen, Knud Pedersen m.fl. (Foto).

Efter år 2000 er arten registreret årligt med op til syv fund pr. år, dog med undtagelse af årene 2001, 2002 og 2015, hvor der ingen fund var. Årets fund falder tidstypisk i forhold til den månedlige fordeling af de i alt 93 danske fund, der fordeler sig således: januar (2), februar (1), marts (4), april (25), maj (21), juni (3), august (1), september (10), oktober (17), november (7), december (1) samt ét fund uden dato. (Rusland & østlige Baltikum; overvintrer Sydøsteuropa, Mellemøsten, Indien & Nordøstafrika)

Gåsegrib, Skagen, 25. maj 2019. Foto: Lars Andersen

Stor skrigeørn, Skagen, 14. april 2019. Foto: Erik Christophersen

Steppehøg *Circus macrourus* (14/14, 160/163, -)

2000: 30/4, Hals Havn (NJ), 2K trk., *Palle A. F. Rasmussen.
Arten er udgået fra SU-listen fra og med 2006. (Øst-europa, Rusland, Kasakhstan & nordvestlige Kina; overvintrer primært tropisk Afrika & Indiske subkontinent)

Sneugle *Bubo scandiacus* (ca. 226/246, 72/72, 0/0)

1962: 28/3-28/5, Grenen, Skagen (NJ), op til 3 ex.:
28/3-20/4 3 ex., herefter 21/4-28/5 1 ex., *Brian Zobbe, Olvar Læssøe, Poul Lindhard Hansen m.fl.

1965: 17/4, Råbjerg Mile (NJ), 2K han/3K+ hun,
*Bjarne Hove-Jensen, Jørn Lambert Madsen (Foto).

Fundet af tre fugle sammen i 1962 var tidligere kun godkendt fra 22/4. Sjældenhedsudvalget har modtaget nye oplysninger om fundene, og på baggrund heraf er tidsintervallet ændret for de tre fugle. De sås i øvrigt ved to lejligheder i samlet flok, idet de blev skræmt op sammen, da de blev fundet 28/3 og igen om morgenen 20/4. De tre fugle opholdt sig i en længere periode i Skagen, og to af fuglene trak ud fra Grenen den 20/4. Endvidere har Sjældenhedsudvalget genbehandlet fundet af to fugle ved Lyngby (S) den 3/1 1962, og fundet er blevet forkastet. Det betyder, at invasionen i 1961/1962 nu lyder på ti fund af 12 fugle. Sidste danske fund af sneugle er fra 2014. Vi oplever dermed den næstlængste periode uden fund af sneugle siden 1956. Den længste periode er fra 2003 til 2008. (Nordskandinavien, Rusland & Canada)

Høgeugle *Surnia ulula* (21/21, 71/71 ekskl. invasionen i 1983/1984, 8/8)

2019: 25-29/3, Nordre Feldborg Plantage (RK), han syngende, *Jeanette Handbjerg Hingebjerg, *Thomas Handbjerg Hingebjerg (Lyd). – 11/10, Dyssegård, Gentofte (S), *René Karberg (Foto). – 13/10, Lønstrup (NJ), *Flemming Koefoed, Henrik Dorph m.fl. (Foto). – 2/11, Harreshøjvej, Tikøb (S), 1K, *Mette Jensen, *Kenneth Dupont m.fl. (Foto). – 4/11-31/12, Hald, Hundested

Høgeugle, Hald, Hundested, 7. november 2019. Foto: Martin Rheinheimer

(S), 1K, *Karin Kappelgaard, Aage Kappelgaard, Michael Trasborg m.fl. (Foto). – 7/11-31/12, Gribskov (S), 1K, *Jesper Hornskov, Jens Lind m.fl. (Foto). – 9/11-31/12, Hesede Skov (S), 2K+, *Helge Andersen m.fl. (Foto). – 13-17/11, Lyngø, Allerød (S), 2K hun, Arne Kristensen, Niels Kamp m.fl. (Foto).

Meget usædvanligt omhandler årets første fund en fugl, der blev hørt synge nogle dage i slutningen af marts og det tilmed efter en vinter, hvor der ikke har været registreret andre fund af høgeugle. Med otte fund blev 2019 det fjerdebedste år nogensinde for arten. De bedste vintre var 1983/1984 med over hundrede individer (DOFbasen 2020), 1989/1990 med 14 fund (SU-rapport 1990) og 2016/2017 med 13 fund (SU-rapport 2017). Bemærk, at opsummeringen er justeret i forhold til seneste SU-rapport (SU-rapport 2017). Det skyldes, at der ifølge Christensen & Rasmussen (2015) kun foreligger 21 fund af 21 fugle indtil 1950. (Skandinavi- en & Rusland)

Ellekrage *Coracias garrulus* (Uddød 1868 – herefter ca. 155/188, 35/35 ekskl. fund fra 1970-1983, 2/2)

2019: 4/8, Grenen, Skagen (NJ), 2K+, *Rolf Christensen, Erik Christophersen, Flemming Skjoldager (Foto). – 23/8, Rosenvold (VE), *Tommy Kaae, Michael Larsen Hansen (Foto).

To fund på et år er usædvanligt, og vi skal helt tilbage til 1989 for at finde et år med to fund (SU-rapport 1989). (Syd- & Østeuropa; overvintrer Afrika syd for Sahara)

Mellemflagspætte *Dendrocoptes medius* (ynglefugl, uddød 1959 med enkelte fund til og med 1963 herefter 11/11, 3/3)

2019: 1/1-1/3, Dyrehaven, Gråsten Skovene (SJ), *Eivor Rosenquist, Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto). – 26/1, Kruså (SJ), *Jonathan Hemmer-Hansen, Steen Jensen m.fl. (Foto). – 4+18/2, Bolderslev Skov (SJ), *Peter Trans Olsen, Svend Anker Schwebs (Foto). – 14/2, Kollund Skov, Kruså (SJ), *Rasmus Strack, *Sebastian Klein. – 19/10, Kruså (SJ), Ma Brah (Foto). – 25/11, Kruså, *Svend Anker Schwebs (Foto). – 28/12, Kelstrup Fredsskov (SJ), *Ole Zoltan Göller, *Thomas Georgsen (Foto).

De fire fund fra Kruså-området er godkendt som én fugl og dermed en ganganger, da afstanden mellem lokaliteterne er omkring 1,5 km. Arten er talrig lige syd for grænsen, og med flere ynglepar i Flensborg-området (Berndt 2019) er det forventeligt, at arten snart vil yngle i Danmark igen. Af samme grund eftersøges arten også af mange ornitologer, men trods dette, er antallet af observationer fortsat begrænset. Området omkring Kruså har været velbesøgt, da fuglen typisk er set i samme periode, hvor en returnerende hvidøjjet and har opholdt sig i Kruså Møllesø. Fuglen fra Gråsten Skovene blev fundet i december 2018 (SU-rapport 2018) og indgår derfor ikke i opsummeringen. (Syd- & Mellemeuropa)

Eleonorafalk *Falco eleonora* (0/0, 4/4, 0/0)

Sjældenhedsudvalget har sammen med de øvrige nordiske sjældenhedskomitéer haft fokus på bestem-

Mellemflagspætte, Dyrehaven, Gråsten Skovene, 16. februar 2019. Foto: Bo L. Christiansen

melseskriterier for eleonorafalk, som både er sjælden i Norden og svært bestemmelig. I de senere år har der været flere eksempler på påståede fund af eleonorafalk i de nordiske lande, hvor en efterfølgende evaluering af billeder har vist, at der var tale om enten lærkefalk (*F. subbuteo*) eller vandrefalk (*F. peregrinus*). Under de nordiske sjældenhedskomitéers seneste fællesmøde (Nordic-RC), der blev afholdt i Finland i 2017 og hvor Sjældenhedsudvalget deltog, gav Dick Forsman en grundig gennemgang af feltbestemmelse af eleonorafalk og understregede behovet for, at fund af eleonorafalke i Norden er veldokumenterede. Sjældenhedsudvalget har i den forbindelse fastlagt nye kriterier for godkendelse af fund af eleonorafalk i Danmark og foretaget en genbehandling af de danske fund. Med denne samlede viden til grund er resultatet af genbehandlingen:

Godkendte fund (4)

1988: 4/10, Gulstav, Langeland (F), 3K+ lys form trk. (Foto).
1996: 14/8, Christiansø (B), 3K+ han lys form rst, derefter trk. (Foto).
2012: 18/8, Gedser Odde (LF), 2K lys form trk. (Foto).
2015: 15/9, Nordstrand og Nederose, Skagen (NJ), 2K lys form trk. (Foto).

Forkastede fund (16)

1987: 31/5, Gilleleje (S), trk.
1987: 30/9, Tønder (SJ), imm. lys form.
1987: 21/10, Stignæs (S), ad. lys form trk.
1989: 25/5, Gilbjerg Hoved (S), lys form trk.

1995: 24/5, Tipperne (RK), imm. lys form trk.
1996: 8/6, Aborrebjerget, Møn (M), ad. lys form trk.
2002: 17/10, Skallingen (RB), lys form.
2004: 31/5, Gilleleje (S), mørk form trk.
2006: 21/9, Holtug, Stevns (S), ad. lys form trk.
2006: 15-16/10, Borreby Mose, Sevedø (S), mørk form.
2007: 25/7, Kragesand, Broagerland (SJ), ad. lys form trk.
2012: 8/5, Nordstrand, Skagen (NJ), 3K+ mørk form trk.
2013: 18/6, Kær Halvø, Sønderborg (SJ), mørk form.
2015: 2/7, Grenen, Skagen (NJ), lys form trk.
2015: 19/9, Gedser Odde (LF), 3K+ lys form trk.
2017: 29/9, Blåvands Huk (RB), 3K+ mørk form trk.

Resultatet af genbehandlingen af de 20 danske fund af eleonorafalk er, at de 16 fund, der tidligere har været vurderet utilstrækkeligt dokumenteret til publicering, fortsat er forkastet. Samtidig betyder det, at der er fire godkendte fund i Danmark, hvilke alle er fotodokumenterede selvom det ikke er et krav for godkendelse. (Middelhavet & Nordvestlige Afrika; overvintrer Madagaskar)

Jagtfalk *Falco rusticolus* (40/40, 131/132, 3/3)

2008: 16-17/3, Mandø (RB), 2K, *Keld Bakken, Marianne Mølgaard, Erik Mølgaard m.fl. (Foto).

2019: 20/1, Hillerup Enge (RB), 2K, *Torben Andersen (Foto). – 22/4, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 2K trk., *Rasmus Due Nielsen, Jørgen Staarup Christensen, Jonas Dencker Kjærgaard m.fl. (Foto). – 13/10-31/12, Hamborg og Hanstholm (NJ), 1K, *Sebastian Klein m.fl. (Foto).

Jagtfalk, Hillerup Enge, 20. januar 2019. Foto: Torben Andersen

Arten har været registreret årligt siden 2003 med op til 13 fugle på ét år. De tre fund fra 2019 er typiske både i henhold til dato og alder. Langt størstedelen af de over 130 danske fund drejer sig om ungfugle set i september-april. (Nordskandinavien & Rusland)

Rødhovedet tornskade *Lanius senator* (2/2, 47/47, 2/2)

2019: 14-16/7, Tornby Klitplantage (NJ), 3K+ hun, *Svend Erik Frandsen m.fl. (Foto). – 27/7, Spidsbjerg Hede, Rømø (SJ), *Orla Hugger Jakobsen, Eigil Larsen (Foto).

Arten træffes primært i det sene forår, maj-juni, i Danmark, men er dog tidligere fundet syv gange i juli. Arten er truffet 14 gange i de seneste ti år, med fund i otte af årene. Arten blev også registreret i alle vores nabolande i 2019, med fire fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), fem fund i Sverige (Magnus Corell pr. mail) samt tre fund i Finland (Väisänen et al. 2020). (Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Topmejse *Lophophanes cristatus*

2018: 7-28/7, Kongelunden, Amager (S), *Peter Hosner, Niels Krabbe, Christian Leth m.fl. (Foto).

2019: 23/3-23/4, Sydvestpynten og Kongelundsstranden, Amager (S), Steffen S. Nielsen, Rasmus Turin m.fl. (Foto).

Fund øst for Storebælt er usædvanlige og skal forelægges Sjældenhedsudvalget som lokal SU-art. De to fund fra 2018 og 2019 regnes som omhandlende samme fugl og indgår derfor som ét fund i opsummeringen. Der er følgende tidligere fund fra øst for Storebælt: sommer 1972, Osted, Roskilde (S) (SU-rapport 1995-96), 6/8 1981 Vendersgade, København (S) (SU-rapport 1981), 12/5 1988, Regnemark (S) (SU-rapport 1988) og 14/12 1999, Gl. Havdrup (S) (SU-rapport 1999). Fundet fra 1981 omhandler

Rødhovedet tornskade,
Tornby Klitplantage,
15. juni 2019.
Foto: Henrik Haaning Nielsen

Himalayaløvsanger, Vestre Kirkegård, København, 25. november 2019. Foto: Hans Ægidius

en fugl fundet død i vejkanthen. Fundet regnes som indslæbt - givetvis fastklemt på et køretøj, og er således ikke et spontant fund. Den døde fugl blev racebestemt til den sydlige race ssp. *mitratus*, som er den underart, der yngler i Danmark (SU-rapport 1981). (Europa)

Korttået lærke *Calandrella brachydactyla* (0, 50/51, 2/2)

2019: 2/10, Grenen, Skagen (NJ), *Søren Skov (Foto). – 27/10, Kikhavn (S), trk., *Michael Trasborg, *Søren Haaning Nielsen.

Fundet i Skagen er det syvende for lokaliteten, mens fundet i Kikhavn er tredje i Nordsjælland. Maj er bedste måned for arten med 13 fund, mens der er gjort syv fund i både april og oktober. (Sydeuropa, Nordafrika, Lilleasien & Centralasien; overvintrer Afrika & sydlige Asien)

Himalayasanger *Phylloscopus humei* (0, 30/30, 3/3)

2019: 20/10, Christiansø (B), *Troels Eske Ortvad, Katherine R. S. Snell, Eva F. Henriksen m.fl. (Foto & Lyd). – 8-11/11, Salthammer (B), *Vicky Knudsen, Sune Riis Sørensen m.fl. (Foto & Lyd). – 25-29/11, Vestre Kirkegård, København (S), *Jan Speiermann, Michael Fink Jørgensen, Rasmus Turin m.fl. (Foto & Lyd).

Med tre fund, alle i Østdanmark, blev 2019 et godt år for arten. Samtlige fund blev gjort inden for artens primære forekomstperiode i det sene efterår. I vore nabolande blev arten i 2019 truffet med fem fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), 12 i Sverige (Magnus Corell pr. mail) og fem i Finland (Väisänen et al. 2020). (Centralasien; overvintrer Nepal & Indien)

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (0, ca. 88, -)

1989: 9/10, Blåvands Huk (RB), ringm., via Bent Jakobsen. – 10/10, Blåvands Huk (RB), dødfundet, via Bent Jakobsen (Død). – 30-31/10, Blåvands Huk (RB), ringm., via Bent Jakobsen.

Brun løvsanger, Flyndersø, Rørvig, 22. oktober 2019. Foto: Klaus Malling Olsen

1989 var et godt år for arten i Danmark med 18 fund af 19 fugle. Fundet den 10/10 omhandler en fugl, der blev fundet død i et ringmærkningsnet, og som efterfølgende er blevet indleveret til Zoologisk Museum i København, hvor den ligger i deres skindsamling. Årsagen til, at antal fund i opsummeringen kun er oplyst som en cirka-angivelse, skyldes tvivl om det præcise antal fugle på Christiansø i 1982 og 1987. Arten blev taget af den danske SU-liste fra og med 1991 (SU-rapport 1990). (Nordøstlige Asien; overvintrer Kina, Laos, Vietnam & Thailand)

Brun løvsanger *Phylloscopus fuscatus* (0, 68/68, 1/1)

2019: 21-22/10, Flyndersø ved Korshage, Rørvig (S), *Henning Vikkelsø Rasmussen, Erik Vikkelsø Rasmussen, Birthe Rasmussen m.fl. (Foto).

Med bare ét fund blev 2019 det dårligste år for arten siden 2015 (også ét fund) (SU-rapport 2015). Årets fund var det tredje for Rørvig-området og det niende fra Sjælland. I 2019 havde Sverige rekord med hele 16 fund (Magnus Corell pr. mail), Norge havde tre fund (Tor A. Olsen pr. mail) og Finland to fund (Tarsiger 2020). (Østlige Asien; overvintrer Sydøstasien)

Østlig lundsanger *Phylloscopus plumbeitarsus* (0, 0, 1/1)

2019: 18-20/10, Tipmosen, Ho (RB), *Michael Mosebo Jensen, *Andreas Egelund Christensen, Søren Gjaldbæk m.fl. (Foto & Lyd).

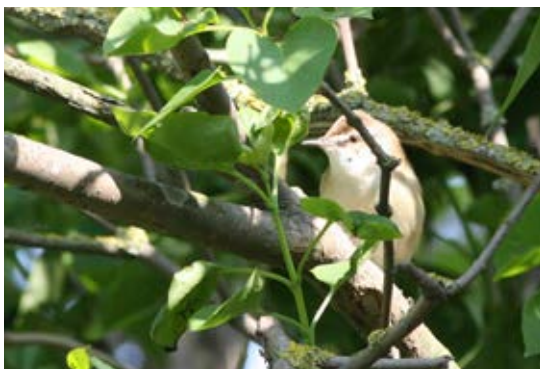
Ny art for Danmark. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret 2019 (Olsen & Jensen 2020). (Østlige Asien; overvintrer Sydøstasien)

Lille rørsanger *Acrocephalus agricola* (0, 12/12, 4/4)

2019: 19/5, Saltholm (S), syng., *Sebastian Klein, Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto & Lyd). – 2/6, Gedser Odde (LF), ringm., *Nigel Judson, *Clausjannic Amland-Labuz, *Johanne Aagaard m.fl. (Foto & DNA). – 23/6, Grenen, Skagen (NJ), ringm., Michele Pes, Joakim Matthiesen,

Lille rørsanger, Blåvands Huk, 14. oktober 2019. Foto: Michael Mosebo Jensen

Lille rørsanger, Saltholm, 19. maj 2019. Foto: Troels Eske Ortvad

Simon S. Christiansen m.fl. (Foto & DNA). – 14-15/10, Blåvands Huk (RB), 1K, *Thomas Bundgaard Rasmussen, Michael Mosebo Jensen, Ole Zoltan Göller m.fl. (Foto).

Med hele fire fund, og de første siden 2016, blev 2019 et rekordår for arten. Efterårsfundet fra Blåvands Huk var det første danske fund i oktober. Arten blev i 2019 også rapporteret fra vores nordiske nabolande med ét fund i både Norge (Tor A. Olsen pr. mail), Sverige (Magnus Corell pr. mail) og Finland (Väisänen *et al.* 2020). Fundet fra Sverige var det hidtil seneste, 2/11 Källskären (Magnus Corell pr. mail). (Bulgarien, Rumænien til Centralasien; overvintrer fra Iran til Myanmar)

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum* (0, 70/71, 2/2)

2007: 1/9, Gedser Odde (LF), 2K+ ringm., Jesper Brinkmann Nielsen m.fl. (Foto).

2013: 8-9/5, Gedser Odde (LF), ringm., *Rubén Oliver Tomàs, Gert Juul Jeppesen, Hans Lind m.fl. (Foto).

2019: 3/6, Stavnsgårdsåsen (B), han syng., *Morten Kofoed-Hansen m.fl. (Lyd). – 10/6, Blåvands Huk (RB), ringm., *Morten Jenrich Hansen, David Manstrup, Henrik Bøhmer (Foto).

Med to fund i 2019 blev året normalt for arten. Arten er i perioden 2010-2019 truffet årligt med ét-tre fund, hvis man ser bort fra 2014, hvor der var hele 15 fund (SU-rapport 2014). Arten yngler regelmæssigt i Finland samt Sverige og træffes herudover noget mere talrigt

i Norge, Sverige og Finland. I Sverige således hele 165 fugle i 2019, heriblandt fire sikre ynglefund (Magnus Corell pr. mail). (Finland, Baltikum, Hviderusland & Rusland; overvintrer Indien & Burma)

Gærdesanger *Curruca curruca*

Med karakterer svarende til sibirisk gærdesanger, ssp. *blythi* (0, 2/2, 2/2)

2012: 20-21/10, Totten, Anholt (ÅH), 1K ringm., *Kent Olsen, Per G. Henriksen, Klaus Mortensen m.fl. (Foto & DNA).

2016: 27/10, Gedser Odde (LF), 1K ringm., *Simon Davies, Laila Aranda, Lars Ulrich Rasmussen m.fl. (Foto & DNA).

2019: 20/10, Grenen, Skagen (NJ), 1K ringm., Christian Stolz, Laia Soler Iglesias, Simon S. Christiansen m.fl. (Foto & DNA). – 22-28/10, Grenen, Skagen (NJ), 1K ringm., Judith Kloibhofer, Koen Stork, Simon S. Christiansen m.fl. (Foto & DNA).

Ovenstående fund repræsenterer de første fire godkendte gærdesangere af ssp. *blythi* fra Danmark. I alle fire tilfælde er bestemmelsen bekræftet ud fra DNA-analyser, og der er således ikke godkendt fund fra Danmark baseret udelukkende på udseende og stemme. Herudover foreligger yderligere en række fund af fugle, hvor der ikke foreligger en DNA-analyse til at understøtte bestemmelsen. Disse fund er indtil videre henlagt, da ny viden måske i fremtiden kan afgøre, om sådanne fund vil kunne henføres til race/art. Sjældenhedsudvalget opfordrer til, at veldokumenterede fund fra det sene efterår og vinter indsendes, gerne med foto og optagelse af kald. (Rusland, Sibirien, Kasakhstan, Mongoliet & Kina; overvintrer sydlige Asien)

Gærdesanger *Curruca curruca*

Med karakterer svarende til steppegærdesanger, ssp. *halimodendri* (0, 3/3, 0)

2013-2014: 6/11 2013 - 1/1 2014, Grenen, Skagen (NJ), 1K ringm., *Rolf Christensen, Knud Pedersen m.fl. (Foto & DNA).

2018: 18-19/10, Christiansø (B), 1K rst, senere ringm., *Troels Eske Ortvad, Anders Odd Wulff Nielsen, Anton Herring Liebermann (Foto & DNA).

Det kun andet og tredje fund blev som det første danske fund endelig bestemt ud fra DNA-analyse. Det første fund omhandlede en 1K-fugl, der på andendagen blev indfanget og ringmærket, 5-9/11 2011 Grønningen, Blåvand (RB) (SU-rapport 2012). (Rusland, Kasakhstan, Usbekistan, Turkmenistan til Mongoliet; overvintrer sydvestlige Asien)

Iberisk sanger / makisanger / rødstrubet sanger *Curruca iberiae* / *Curruca subalpina* / *Curruca cantillans* (0, 68/68, 0)

1991: 1/6, Christiansø (B), han, *Sakari Kauppinen.

Fundet fra Christiansø bliver det andet fund fra 1991, hvor en fugl også blev set 25/5 Grenen, Skagen (NJ) (SU-rapport 1991). På baggrund af den ændrede taksonomiske status, hvor iberisk sanger (*C. iberiae*), makisanger (*C. subalpina*) og rødstrubet sanger (*C. cantillans*) regnes som selvstændige arter (Gill *et al.*

2020), er Sjældenhedsudvalget i gang med en genbehandling af alle danske fund inden for artskomplekset iberisk sanger/makisanger/rødstrubet sanger. Selvom der endnu ikke er taget endelig stilling til den taksonomiske placering af alle fund, så forbliver rødstrubet sanger på den danske liste i kraft af to godkendte fund. Det drejer sig om én ssp. *albistriata* 8-14/5 2015, Gedser Odde (LF), 3K+ han ringm. og én ssp. *cantillans* 2/6 2018, Christiansø (B), 2K hun ringm. Bestemmelsen til underart er i begge tilfælde baseret på DNA-analyser (SU-rapport 2018). (Sydeuropa; overvintrer nordlige del af tropisk Afrika)

Rosenstær *Pastor roseus* (18/18, 79-83/79-94, -)

2002: 16-17/9, Tømmerby Fjord (NJ), 1K, *Palle A. F. Rasmussen, Steen Brølling.

Arten forekom i stort tal i Danmark i 2002, hvor der både forår og efterår blev truffet mange fugle. Der er i alt godkendt 26 fund af 30-31 fugle fra 2002. Den upræcise opsummering skyldes usikkerhed om antal fugle/gengangere på trækforsøg ved Skagen i juni 2002. Arten var på den danske SU-liste til og med 2003 (SU-rapport 2003). (Sydøsteuropa, Tyrkiet & Lilleasien; overvintrer Indien)

Ensfarvet stær *Sturnus unicolor* (0, 1/1, 0)

2003: 15/4-31/5, Tane Sø (RB), han, Bent Jakobsen, Svend Dybkjær, Tim Hesselballe Hansen m.fl.

Arten blev fundet som ny art for landet med en han 18/4-27/5 2002 ved Tane Sø (RB) (SU-rapport 2005) og nærmere beskrevet i Olsen *et al.* (2008). Fundet i 2003 regnes som omhandlende samme individ som i 2002, da den vendte tilbage til den samme lokalitet i stort set samme periode som året forinden. Selvom fundet i 2003 længe har været godkendt, publiceres afgørelsen først i indeværende rapport pga. en fejl. (Iberiske halvø, Korsika, Sardinien, Sicilien, Marokko, Algeriet, Tunesien)

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (0, 21/21, 2/2)

2019: 22+25/9, Blåvands Huk (RB), 1K ringm., *Lisa Flam m.fl. (Foto). – 12-14/10, Allerød Sø (S), 1K/hun, Christian Glahder m.fl. (Foto).

Fundet i Blåvand er det tidligste efterårsfund i Danmark og det blot tredje fra september. Bedste måned er oktober med 16 fund; desuden er der fund i marts (1), maj (2) og juni (1). Fundet ved Allerød Sø er bemærkelsesværdigt, idet det udgør første indlandsfund i Danmark og første fund på selve Sjælland; dertil kommer fund fra nærliggende Omø, Amager og Saltholm (2). Der var i 2019 seks fund i Sverige (Artsportalen 2020), ni fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail), fem fund i Holland (Gerjon Gelling pr. mail) og seks fund i Tyskland (Christopher König pr. mail). I Finland blev der i 2019 registreret 140 territoriehævdende hanner (Tarsiger 2020). (Finland, Rusland, nordøstlige Kina & Japan; overvintrer Korea, sydlige Kina, nordlige Indokina, Thailand & Myanmar)

Tajgafluesnapper *Ficedula albicilla* (0, 0, 1/1)

2019: 10/11, Folkeparken, Gentofte Sø (S), 1K, *Frank Desting m.fl. (Foto).

Blåstjert, Blåvands Huk, 25. september 2019. Foto: Lisa Flam

Tajgafluesnapper, Folkeparken, Gentofte Sø, 10. november 2019. Foto: Hans Ægidius

Ny art for Danmark. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret 2019 (Olsen & Desting 2020). (Uralbjergene til Østlige Sibirien; overvintrer Indien til Sydøstasien).

Sibirisk bynkefugl/stejnegers bynkefugl, Grenen, Skagen, 21. maj 2019. Foto: Joakim Matthiesen

Sibirisk bynkefugl / stejnegers bynkefugl
***Saxicola maurus* / *Saxicola stejnegeri* (0, 45/45, 1/1)**

2019: 21/5, Grenen, Skagen (NJ), 2K han, *Marie Heuberger, Joakim Matthiesen, Dante Shepherd m.fl. (Foto).

Artsparret forekommer ikke årligt i Danmark; siden 2000 er der fund fra 2000, 2002, 2003, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2016 (sibirisk bynkefugl ssp. *hemprichii*) og 2017. Der var i 2019 følgende fund af artsparret i vores nabolande: Norge (5) (Tor A. Olsen pr. mail), Sverige (ca. 4) (Artsportalen 2020) og Tyskland (2) (Christopher König pr. mail). (Rusland & Østasien; overvintrer Mellemøsten, Østafrika & Sydøstasien)

Ørkenstenpikker *Oenanthe deserti* (0, 19/19, 1/1)

2019: 24/4, Levka, Hasle (B), hun, *Carsten Andersen m.fl. (Foto).

Blot andet danske forårsfund; første var en 2K han ved Nordenhuse, Nyborg (F) 16-29/3 1997 (SU-rapport 1997). De resterende danske fund er alle gjort i perioden 15/10-31/12. Årets fund drejer sig om det andet fund på Bornholm; det første var af en hun, der søgte ly i en garage under en snestorm i Årsdalevang 1/12 2010 (SU-rapport 2010). Der var i 2019 ingen fund af arten i Sverige (Artsportalen 2020), men ét fund i Norge i november (Artsobservasjoner 2020). (Centralasien; overvintrer Sahara, Arabien & Indien)

Vestlig middelhavsstenpikker *Oenanthe hispanica* (0, 3/3, 0)

2019: 1-3/1, Sundstrup (NJ), 2K hun, *Pia Odgaard m.fl. (Foto).

Fuglen blev fundet 26/12 2018 (SU-rapport 2018), og opsummeringen af fund er derfor uændret i forhold til SU-rapport 2018. De tidligere to fund er en 2K han Aflandshage (S) 10-21/6 2000 (SU-rapport 2000) og en 1K han Thorsminde (RK) 1-8/11 2011 (SU-rapport 2011). Vestlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe hispanica*) og østlig middelhavsstenpikker (*O. melanoleuca*) er med indeværende rapport indgået på den danske liste som monotypiske arter (Gill et al. 2020). (Vestlige Middelhavsområde; overvintrer tropisk Afrika)

Østlig middelhavsstenpikker *Oenanthe melanoleuca* (0, 2/2, 1/1)

2019: 24-25/5, Christiansø (B), 2K han, *Anders Odd Wulff Nielsen m.fl. (Foto).

Et af forårets højdepunkter var Danmarks tredje og Christiansøs andet fund af østlig middelhavsstenpikker; de tidligere fund er en 3K+ han Stevns Kridtbrud

Østlig middelhavsstenpikker, Christiansø, 24. maj 2019. Foto: Anders Odd Wulff Nielsen

Spansk spurv, Brovandene, Skagen, 15. maj 2019. Foto: Leif Jensen

(S) 30/6-18/8 1996 (SU-rapport 1995-1996) og en 3K+ han Christiansø (B) 1-2/6 2013 (SU-rapport 2013). Der var ingen fund af arten i 2019 i hverken Sverige (seks tidligere fund) (Artsportalen 2020), Norge (ét tidligere fund) (Tor A. Olsen pr. mail), Holland (seks tidligere fund) (Gerjon Gelling pr. mail) eller Tyskland (fire tidligere fund) (Christopher König pr. mail). Østlig middelhavsstenpikker (*Oenanthe melanoleuca*) og vestlig middelhavsstenpikker (*O. hispanica*) er med indeværende rapport indgået på den danske liste som monotypiske arter (Gill et al. 2020). (Østlige Middelhavsområde & Mellemøsten; overvintrer Østafrika)

Spansk spurv *Passer hispaniolensis* (0, 0, 1/1)

2019: 15/5, Brovandene, Skagen (NJ), han, *Leif Jensen (Foto).

Ny art for Danmark. Læs mere om fundet andetsteds i Fugleåret 2019 (Christiansen & Olsen 2020). (Iberiske halvø, Nordafrika, Kanariske Øer & Sydøsteuropa; overvintrer Nordafrika & Mellemøsten)

Alpejernspurv *Prunella collaris* (0, 14/14, 1/1)

2019: 20/4, Skagen (NJ), 3K+, *Henrik Böhmer m.fl. (Foto).

Fundet i Skagen er det fjerde for lokaliteten efter fund i 1985, 2008 og 2016. Christiansø har ligeledes fire fund af arten, men alpejernspurv er ikke set på lokaliteten i efterhånden 30 år; fundene er fra 1972, 1973, 1986 og 1990. Der var ingen fund af arten i Holland (Gerjon Gelling pr. mail) eller Norge (Tor A. Olsen pr. mail) i 2019, i Tyskland var der fem fund væk fra Alperne (Christopher König pr. mail), mens Sverige havde to fund, hhv. i Skåne 28/4 og en langtdsstationær fugl på Gotland i perioden 25/7-1/11 (Artsportalen 2020). (Mellem- & Sydeuropa)

Gul vipstjert / østlig gul vipstjert *Motacilla flava* / *Motacilla tschutschensis* (0, 2/2, 0)

1998: 19/1-5/2, Brunhavegaard, Vesterø, Læsø (NJ), 2K, *Kent Olsen (Foto).

2000: 19/12, Bygholm Vejle (NJ), *Henrik Haaning Nielsen.

Fundet fra 1998 udgør første vinterfund af artskomplekset. Fundet fra 2000 er tidligere godkendt som gul vipstjert (SU-rapport 2000). Idet gul vipstjert og østlig gul vipstjert nu regnes som to selvstændige arter (Gill et al. 2020), har Sjældenhedsudvalget genbehandlet fundet og godkendt det i denne skrårægskategori, da beskrivelsen ikke tillader artsbestemmelse inden for artskomplekset.

Citronvipstjert *Motacilla citreola* (0, 72/73, 6/6)

2019: 18/4, Kollerup Strand (NJ), han, *Terje Seidenfaden, Troels Leuenhagen Petersen m.fl. (Foto). – 21/4, Gjerrild Nordstrand (ÅH), han, *Rasmus Due Nielsen, Ane Kirstine Brunbjerg. – 21-22/4, Grenen, Skagen (NJ), han trkf., *Alex Sand Frich m.fl. (Foto). – 22/4, Sneum Forland (RB), hun, *Svend Rønnest (Foto). – 31/5-1/6, Vang, Hasle (B), 2K, *Sune Riis Sørensen, Hanne Tøttrup, David Nestved m.fl. (Foto). – 6/6, Tipperne (RK), han, Ulla Christensen (Foto).

Endnu et godt år for arten. Bedste år er 2012 og 2014 med hver syv fund (SU-rapport 2012, SU-rapport

Alpejernspurv, Skagen, 20. april 2019. Foto: Erik Christophersen

2014). Fundene i perioden 18-22/4 er de tidligste fund nogensinde; før 2019 var tidligste fund fra 28/4. I Sverige blev der registreret 41 individer i 2019 (Magnus Corell pr. mail). Citronvipstjert udgår af SU-listen fra og med 2020, idet dens forekomstmønster er veletableret med i alt 80 fund af 81 individer til og med 2019. Den månedlige fordeling af de danske fund er april (11), maj (41), juni (6), august (8), september (12), oktober (1), november (1). (Rusland mod vest til Baltikum & Polen; overvintrer Indien & fátalligt i Arabien)

Mongolsk piber *Anthus godlewskii* (0, 3/4, 1/1)

2019: 10/10, Grønningen, Blåvand (RB), *Troels Eske Ortvad (Lyd).

Hermed fjerde danske fund og første fra oktober, idet de tidligere tre fund er gjort i november i hhv. 1998 (SU-rapport 1998), 2012 (flok på to fugle) (SU-rapport 2012) og 2018 (SU-rapport 2018). Der var hverken fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) eller Sverige (Artsportalen 2020) i 2019, mens Holland og Tyskland hver havde ét fund (Gerjon Gelling pr. mail, Christopher König pr. mail). (Mongoliet & nærliggende områder; overvintrer sydlige Asien)

Tajgapiber *Anthus hodgsoni* (0, 17/18, 2/2)

2019: 13/10, Blåvand (RB), *Rasmus Momme, Andreas Winding Mønsted m.fl. (Foto). – 14/10, Hønen, Sønderho (RB), trk.fors., *Kim Fischer (Foto).

To klassiske fund, både hvad angår dato og lokalitet. Elleve af de tidligere fund er gjort i oktober, og ligeledes er elleve af de tidligere fund fra Sydvestjylland. De fem første fund i Danmark blev gjort i perioden 1982 til

2001, mens de resterende fund alle er fra 2012 og frem, hvor 2014 var bedste år med fem fund af seks fugle (SU-rapport 2014). Der var i 2019 fire fund i Sverige (Magnus Corell pr. mail), 13 fund i Norge (Tor A. Olsen pr. mail) og ca. 10-12 fund i Tyskland (Christopher König pr. mail). (Sibirien mod vest til Ural; overvintrer Indien & Sydøstasien)

Krognæb *Pinicola enucleator* (-, 32/49 (ekskl. invasionen i Skagen i november 1998 og fund i NJ nord for Limfjorden i 2012), 14/26)

2019: 29/10, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 2 trk., *Rasmus Due Nielsen, Mogens Stoustrup Jensen (Foto). – 30/10, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 2 (2K+ han og 1K/hun) trk., *Klaus Sørensen, Kent Olsen, Mogens Stoustrup m.fl. (Foto & Lyd). – 30/10, Nordre Klapper, Vestamager (S), 1K/hun trk., *Rasmus Turin. – 31/10, Hanstholm (NJ), 2 (2K+ han og 1K/hun) trk., *Jens Jørgen Andersen (Foto). – 31/10-4/11, Hasseris, Aalborg (NJ), op til 2 (1K og 1K/hun): 31/10 2 ex., herefter 1-4/11 1 ex., *Rune Sø Neergaard m.fl. (Foto). – 31/10, Als Odde (NJ), 1K, rst., derefter trk., *Frits Rost, Torben Nielsen (Foto). – 31/10-1/11, Stensmark (ÅH), 2 (2K+ han og 1K/hun), *Anders Rasmussen, Niels Peter Fransen m.fl. (Foto). – 3/11, Strandplantagen, Glatved Strand (ÅH), 1K/hun trk., *Kent Olsen. – 6/11, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 2 2K+ han trk., *Rasmus Due Nielsen, Mogens Stoustrup Jensen (Foto). – 6/11, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 1K/hun trk., *Rasmus Due Nielsen, Mogens Stoustrup Jensen. – 9/11, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 1K/hun trk., *Emil Skovgaard Brandtoft, Morten Borup, John Mortensen m.fl. (Foto). – 10/11, Gjerrild

Citronvipstjert, Vang, Hasle. 31. maj 2019. Foto: Sune Riis Sørensen

Nordstrand (ÅH), 4 trk., *Jørgen Staarup Christensen, *Jonas Dencker Kjærgaard (Foto). – 11/11, Voervadsbro (VE), 2 1K/hun trk., *Kevin Kuhlmann Clausen (Foto). – 13/11, Gjerrild Nordstrand (ÅH), 3 (2K+ han og 2 1K/hun) trk., *Mogens Stoustrup Jensen.

En rekordstor invasion af krøgnæb ramte det sydlige Skandinavien og således også Danmark i det sene efterår 2019. I Danmark blev der især set mange fugle i Nordjylland (primært Skagen og Nordmandshage), men også både Nordsjælland og nordkysten af Djursland blev ramt. Grundet invasionens størrelse er det kun fugle uden for Vendsyssel, samt nordkysten af Vestsjælland og Nordsjælland, der har været forelagt Sjældenhedsudvalget. Invasionen startede allerede ultimo oktober, hvilket er tidligt efter danske forhold, og fortsatte november måned ud dog med noget færre fugle efter midten af måneden. Nye danske dagsrekorder blev registreret i flere omgange under invasionen i 2019, bl.a. 30/10 88 trækkende Nordmandshage, 31/10 105 trækforsøgende Nordmandshage og 5/11 115 trækforsøgende Skagen, hvor der desuden samme dag var flere rastende fugle, hvorfor totalen for hele Skagens-området har været højere (Lange *et al.* 2020). Den tidligere dagsrekord var fra Nordmandshage med 62 trækkende 12/11 2012 (Larsen 2013). Der blev registreret mange fugle i de øvrige skandinaviske lande, men ingen i hverken Tyskland (Christopher König pr. mail) eller Holland (Gerjon Gelling pr. mail). Læs mere om forekomsten i 2019 andetsteds i Fugleåret 2019 (Lange *et al.* 2020). (Skandinavien, Finland & Rusland)

Karmindompap *Carpodacus erythrinus*

2007: 20/2-13/3, Rødovre (S), 2K/hun, *Henrik Kisbye m.fl. (Foto).

Fuglen blev set ved en foderautomat i hele perioden. Der er tidligere godkendt to fund fra det sene efterår/vinter: 17/11 1995 1K Klitmøller (NJ) (SU-rapport 1998) og 12-22/11 1998 1K Skagen Assistens Kirkegaard (NJ) (SU-rapport 1998). Arten er ikke på SU-listen, men så sene fund som ovennævnte bør forelægges Sjældenhedsudvalget. (Skandinavien mod øst til Sibirien; Overvintrer fra Indien mod øst til Vietnam)

Gærdeværpling *Emberiza cirlus* (0, 1/1, 1/1)

2019: 11/7-30/8, 6/11 og 17/11-1/12, Tornby Klitplantage (NJ), han, *Poul Bastholm Nørgaard, Kurt Prentow m.fl. (Foto).

Andet danske fund; det første danske fund omhandlede en hun, som blev ringmærket 10/6 1995, ved Blåvands Huk (RB) (SU-rapport 1999). Årets fugl blev set i tre perioder, og den var således fraværende i en længere periode fra september til november. Arten er standfugl og meget sjælden nord for dens udbredelsesområde, som mod nord strækker sig til Rüdeseheim, Hessen nær Frankfurt i Tyskland, og de seneste fem år er arten kun truffet én gang nord herfor i Tyskland (Christopher König pr. mail). Arten er ikke truffet i Norge og Finland, mens Sverige har to fund: 31/5-7/6 2008 han Torhamns Udde, Blekinge og 9/5 2010 han Ölands Södra Udde, Öland (Birdlife Sverige 2020). (England, Frankrig, Sydtysskland, Sydeuropa, Tyrkiet & Nordvestafrika)

Kategori B: Spontane forekomster

Category B: Species recorded in an apparently wild state

Tropeskråpe *Puffinus lherminieri* (1/1, 0, 0)

1912: 18/9, Skagerrak (NJ), ad. hun, indsamlet til havs. Skind på Zoologisk Museum, København.

En af årets helt store feltornitologiske nyheder i Europa var det første og hidtil eneste fund af tropeskråpe i Vestpalæarktis, som blev "opdaget" i skindsamlingen på Zoologisk Museum i København. Fuglen var katalogiseret som lille skråpe, efter artsbestemmelse af Hørring (1942): "*Puffinus assimilis baroli*, Skagerak, 18.9.1912, *adult hun*". Dens rette artsbestemmelse kom frem i forbindelse med en større undersøgelse af museumsskind af *P. baroli* og *P. boydi* (Flood & van der Vliet 2019). Artsbestemmelsen er baseret på en analyse af såvel morfologi, biometri og DNA, hvilket er udførligt beskrevet af Flood *et al.* (2020), som også redegør for de skriftlige kilder. Tropeskråpe er næsten identisk med *P. boydi* fra Kap Verde Øerne, men fuglens biometri ligger akkurat over den arts mål, og DNA-undersøgelsen placerer fuglen endtydigt i tropeskråpe-kladen. Fuglen indgik oprindeligt i Hans Pedersens samling, der betragtes som en pålidelig kilde (Hørring 1942), hvor den dog var bestemt til almindelig skråpe *P. puffinus* (Helms 1914). Pedersens optegnelser fortæller blot, at han enten købte den af, eller fik den udstoppet af konservator Arner L.V. Manniche (Hørring 1942). Helms (1914) skriver, at fuglen var fanget om bord på skib i Kattegat, mens Hørring (1925), Scheel (1925), og senere kilder omtaler den som skudt fra skib i Skagerrak, hvilket indikerer, at Helms (1914) ikke kun gav forkert angivelse af geografien, men også skrev forkert ved at angive, at fuglen blev fanget om bord på en båd. I betragtning af at Hans Pedersens anses for at være en meget pålidelig kilde til information, når det kom til hans samling, og Hørring (1935, 1942) ikke gav nogen grund til at tvivle på oprindelsen af fundet eller dets generelle herkomst, har Flood *et al.* (2020) konkluderet, at ændringer i både lokalitets- og opsamlingsmetoden skyldes Pedersens undersøgelser af fuglens oprindelse. Hørring (1942) skriver, at fuglen med al sandsynlighed er indsamlet eller indleveret af en dansk fisker, hvilket ikke var ualmindeligt på den tid. Flood *et al.* (2020) anser det for usandsynligt, at fuglen er indsamlet uden for Danmarks eksklusive økonomiske zone, eftersom fiskeri langt overvejende var kystnært på denne tid. Sjældenhedsudvalget betragter kun forekomster til søs som danske, hvis de er gjort inden for Danmarks eksklusive økonomiske zone. På denne baggrund godkendes fundet i kategori B. Det har ikke været muligt at fastslå, hvilken en af de to underarter af tropeskråpe, der er tale om (ssp. *lherminieri*, yngler på Små Antiller og Bahamas; ssp. *loyemilleri*, yngler på øer ud for Panama, Venezuela og det nordøstlige Brasilien). Fuglen var tidligere godkendt som Danmarks eneste fund af lille skråpe – tidligere *P. baroli* – men forekomsten blev forkastet i forbindelse med en genbehandling af fundet, eftersom der ikke var nærmere information om, hvorvidt indsamlingsstedet var i den danske del af Skagerrak (Ortvad *et al.* 2015), og der ikke blev foretaget en så grundig analyse af det danske fiskeri på tidspunktet for fundets indsamling, som der efterfølgende er blevet

Hvid pelikan, Mellemsø, Filsø, 23. juni 2019. Foto: Karin Gustausen

foretaget af Flood *et al.* (2020). (Caribien, Den Mexicanske Golf & nordvestlige Atlanterhav)

Kategori C: Fund af arter hvis bestande stammer fra udsatte eller undslupne fugle

Category C: Records relating to established feral breeding populations

Amerikansk skarveand *Oxyura jamaicensis* (0, 9/9 ekskl. fund i perioden 1991-2012, 2/2)

2019: 24/8, Bundsø, Nordals (SJ), 1K/hun, *Kim Hagen Andersen m.fl. (Foto). – 28/8, Oldenor, Nordals (SJ), 1K/hun, *Bjarne Nielsen, Gert Lystrup Jørgensen (Foto). – 7/10-31/12, Stubbe Sø (ÅH), 2K+ han, *Klaus Sørensen m.fl. (Foto).

Fundene fra Bundsø og Oldenor regnes som omhandlede samme individ og udgør det første nye fund siden 2017, hvor en hun sås ved Nørrestrand, Horsens 25/11-18/12 (SU-rapport 2017). (kategori C-bestand: Vesteuropa)

Kategori D: Mulige undslupne fangenskabsfugle

Category D: Possible escapes

Bøffeland *Bucephala albeola* (0, 6/6, 0)

1995: 18/6, Bognæs, Roskilde Fjord (S), 2K han/2K+ hun, *Jan Eriksen m.fl. (Foto).

2007: 25/3, Vilsted Sø (NJ), 3K+ han, *Peter Hede-gaard Kristensen m.fl. (Foto).

2008: 28/9-6/10, Møllekrog, Esrum Sø (S), 2K+ han, *Troells Melgaard, Jørgen Schultz m.fl. (Foto).

2010: 28/6-28/8, Gurre Sø (S), han, Lars Michael Stenholt Nielsen m.fl. (Foto).

2011: 16-21/4, Gødstrup Engsø (S), 3K+ han, *John Faldborg, Torben Sebro m.fl. (Foto).

2013: 20/8-31/10, Dueodde (B), 2K+ hun, *Hans Fæster m.fl. (Foto).

Med undtagelse af fundet i 2013, har de øvrige fem fund tidligere været publiceret (SU-rapport 1995-1996, SU-rapport 2008, SU-rapport 2009, SU-rapport 2010, SU-rapport 2011). Da aldersangivelserne er ændret på flere af fundene, gengives samtlige fund for fuldstændighedens skyld. De fordeler sig med ét fund i Jylland, fire fund på Sjælland og ét fund på Bornholm, og de er alle placeret i kategori D, ligesom fund i Norge, Sverige og Finland. Arten er almindelig i fangenskab, og flere af fundene kan sagtens vedrøre undslupne fugle, men ingen af ovenstående fund viste dog tegn på at komme fra fangenskab. (Nordamerika)

Hjelmskallesluger *Lophodytes cucullatus*

2018: 5/5, Lille Vildmose (NJ), 3K+ han, *Henrik Baktoft, Andreas Winding Mønsted (Foto).

2019: 10-11/3, Halkær Sø (NJ), 2K han, *Rune Sø Nergaard (Foto og Video). – 7/4-2/6, Lille Vildmose (NJ), 3K+ han, *Thomas Garm Pedersen m.fl. (Foto).

Fundet fra Lille Vildmose 5/5 2018 er tidligere godkendt fra samme sted 18-19/5 2018 (SU-rapport 2018). Fuglen er registreret årligt på lokaliteten siden 2015. Da ingen af fuglene fra Lille Vildmose og Halkær Sø viste tegn på fangenskab, placeres de i kategori D. (Nordamerika)

Hvid pelikan *Pelecanus onocrotalus*

2019: 22-23/6, Mellemsø, Filsø (RB), 2K rst., senere trk., *Mathias Thiim, Henrik Brandt, Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto). – 23-24/6, Arup Vejle, Vejlerne (NJ), 2K, Helge Røjle, Susanne Bruun, Henrik Haaning Nielsen

m.fl. (Foto). – 1/7, Margrethe Kog (SJ), 2K trk., *Dorte Skaarenborg (Foto).

De tre observationer regnes som omhandlende samme individ og udgør dermed ét fund. Hermed i alt ottende godkendte fund. Inden ankomsten til Danmark var fuglen kort forinden observeret i Meldorfer Speicherkoog og Beltringharder Koog i Slesvig-Holsten i Nordtyskland, 21-22/6 2019. To dage efter fuglen besøgte Vejlerne, blev den lokaliseret i det sydlige Norge, 26-27/6 2019, ved Austre Hauge og Huseby nær Farsund (Tor A. Olsen pr. mail). Næste observation var i Margrethe Kog, 1/7, hvorefter den slog sig ned i Meldorfer Speicherkoog, 9/7 (Ornitho 2020). Den 28/10 blev den set trækkende syd ved Meldorfer Speicherkoog, hvorefter den besøgte lokaliteter i både Nordtyskland og Holland, inden den fra 16/11 blev langtidsstationær i Holland, hvor den stadig befinder sig i skrivende stund (august 2020) (Gerjon Gelling pr. mail og Christopher König pr. mail).

Fuglen var ikke ringmærket, den havde intakt fjerdragt og viste i det hele taget ingen tegn på ophold i fangenskab, hvilket lovede godt for den første spontane forekomst af hvid pelikan i Danmark. Imidlertid udviste den afvigende adfærd for en spontant optrædende fugl, da den blev langtidsstationær i Meldorfer Speicherkoog og i Holland; her knyttede den sig til hvide storke og begyndte at raste på hustage, skorstene og el-master (Christopher König pr. mail). I lighed med sjældenhedskomitéerne i Norge og Holland vurderer Sjældenhedsudvalget på denne baggrund, at der er tvivl om fuglens spontanitet; spørgsmålet om spontanitet er endnu ikke behandlet i Tyskland. Der findes imidlertid eksempler på, at hvide pelikaner, som i øvrigt ikke viste ydre tegn på at være undsluppet fra fangenskab, har søgt selskab med hvide storke i Europa: I 2005 ankom en 2K sammen med et par hvide storke til en landsby nær Tarnów i det sydøstlige Polen (Zbigniew Kajzer pr. mail) og i 2012 landede en hvid pelikan på en rede af hvid stork i Estland (Uku Paal pr. mail). Foruden det aktuelle fund havde Tyskland et fund af tre 2K-fugle ved Leese i Niedersachsen, 15-16/7 2019 (Christopher König pr. mail), som meget vel kan være identiske med

fugle, som var observeret i Frankrig (Ornithomedia 2019). Disse fugles spontanitet er endnu ikke behandlet i Tyskland; fuglene kan potentielt blive de første spontane forekomster for Tyskland (Barthel & Krüger 2018). Primo april 2019 havde Polen landets 78. fund, omhandlende en immature fugl (Tadeusz Stawarczyk pr. mail). Holland har 12 fund, der regnes for spontane (Gerjon Gelling pr. mail). Hvid pelikan er ret almindelig i fangenskab. Der er eksempler på, at undslupne individer har bevæget sig rundt i Europa; en undsluppen adult fugl fra Holland blev således observeret i både Danmark og det sydvestlige Norge i 2010 (SU-rapport 2010). Det seneste danske fund er fra 24-31/12 2013, hvor en adult, uden ringe, gæstede Kalvø-området, Diernæs Strand, Varnæs Storemose og Hartsø (SJ). Fundet blev placeret i kategori E som følge af tam adfærd (SU-rapport 2013). (Sydøsteuropa & Lilleasien; overvintrer Mellemøsten & Afrika)

Kategori E: Formodede eller sikre undslupne fangenskabfugle

Category E: Presumed or certain escapes

Chukarhøne *Alectoris chukar*

2015: 14-15/4, Christiansfeld (SJ), *Rikke Bentzon, Peter Hansen, Morten Bentzon Hansen (Foto). – 21/4, Favstrup (SJ), Bjarne Runge.

Fundenene regnes som omhandlende det samme individ, set ved to lokaliteter med ca. 2 km's afstand fra hinanden. Fuglen bar en grøn ring. Arten er ikke ualmindelig i fangenskab, og undslupne eller udsatte individer ses nu og da i naturen. (Sydøsteuropa, Sinai, Mellemøsten & Centralasien)

Svanegås *Anser cygnoides*

2019: 15/6-1/7, Harboøre Tange (NJ), 2 2K+ (han og hun), *Allan Kjær Villesen, Kent Olsen m.fl. (Foto). – 26/7-2/8, Agger Tange (NJ), 2 2K+ (han og hun), *Christian A. Jensen, Jens Kristian Kjærgård (Foto). – 11/8-22/9, Hejlsminde Nor (SJ), 2 2K+ (han og hun), *Morten Bentzon Hansen m.fl. (Foto).

Svanegås, Harboøre Tange, 15. juni 2019. Foto: Kent Olsen

Arten er almindelig i fangenskab. De tre iagttagelser fra Harbøre Tange, Agger Tange og Hejlsminde Nor omhandler fugle af vildtype og regnes som omhandlende de samme individer og udgør dermed ét fund. Sjældenhedsudvalget opfordrer alle til at indsende alle hidtidige fund af svanegås af vildtype med henblik på at danne et overblik over artens forekomst i Danmark, idet fund af vildtype er under evaluering i forhold til en placering i kategori C og ikke som nu i kategori E. Baggrunden er, at svanegås har små om end fritflyvende selsupplerende bestande flere steder i Europa, inklusiv Tyskland, hvor Bauer *et al.* (2016) angiver, at arten lever op til kriterien for C-bestand, selvom arten ikke er på den tyske C-liste. (Mongoliet, Nordøstkina & Sydøstibirien)

Hvidøjet and *Aythya nyroca*

2008: 13-15/3, Hvilsum, Hobro (NJ), 3K+ han, Rasmus Fuglsang Frederiksen m.fl. (Foto).

Fuglen var meget tam og bar ring på højre ben og vurderes derfor til at være undsluppet fra fangenskab. (Øst- & Sydøsteuropa; overvintrer Middelhavet, Sortehavet & Nordafrika)

Kaneland *Spatula cyanoptera*

2002: 22+27/5, Bygholm Vejle (NJ), 3K+ han, *Palle A. F. Rasmussen, Henrik Haaning Nielsen, Peter H. Kristensen.

Fundet er tidligere godkendt fra Bygholm Vejle 2/7 2002 (SU-rapport 2002). (Nord- & Sydamerika)

Lille bjergand *Aythya affinis*

2011: 29/11, Juelsminde (VE), 2K+ han, Hans Pinstrup.

2012: 30/1, Juelsminde (VE), 3K+ han, Hans Pinstrup.

2013: 4/11 + 25/11 + 28/11 + 9/12, Juelsminde (VE), 2K+ han, Hans Pinstrup, John Jensen (Foto).

2014: 3/2, Juelsminde (VE), 3K+ han, Hans Pinstrup (Foto).

Arten er ikke tidligere konstateret undsluppet eller udsat i Danmark, men de nævnte iagttagelser omhandler en han, der i hvert fald i perioden 29/11 2011 - 3/2 2014 holdt til i en sø i en bypark i Juelsminde. Her var den vant til at blive fodret, virkede tam og tillod besøgende at komme ind på én meters afstand. (Nordamerika)

Hjelmskallesluger *Lophodytes cucullatus*

2019: 10/5 + 26-28/5, Eskilsø, Roskilde Fjord (S), 3K+ han, *Lars Rudfeld, Jens Reddersen, Jeppe Pilgaard m.fl. (Foto). – 5-8/11, Risø og Bløden (S), 2K+ han, *Jakob Strand m.fl. (Foto).

Fuglen fra Eskilsø bar en gul ring på højre ben og regnes som samme individ som fuglen fra nærliggende Risø og Bløden. (Nordamerika)

Rød ibis *Eudocimus ruber* (0, 0, 3/3)

2019: 22/7, Sønder Onsild Enge (NJ), 2K, *Mads Ravn Jensen (Foto). – 18/8-8/9, Ørbæk, Ørum (ÅH), 2K, Kent Olsen, John Mortensen m.fl. (Foto). – 2-12/10, Hedensted (VE), 2K, Hans Pinstrup m.fl. (Foto). – 31/10, Nordmandshage (NJ), 2K trk., *Lars Tom-Petersen, Palle A. F. Rasmussen, Flemming Ahlmann m.fl. (Foto). – 30/11-27/12, Brattingsborg, Samsø (ÅH), 2K, Ib Skou,

Rød ibis, Ørbæk, Ørum, 8. september 2019. Foto: Kent Olsen

Poul Rasmussen, Mogens Wedel-Heinen m.fl. (Foto).

Arten er meget almindelig i fangenskab, men ikke tidligere konstateret undsluppet og flyvende frit i Danmark. Alle nævnte fund omhandler individer mærket med farvede plastringe. Fuglene ved Hedensted, Nordmandshage og Samsø var ringmærket med en lys ring om højre ben, og ud fra fjerdragtenes detaljer i form af fældningsstadier og enkelte fjers unikke skader omhandler det sandsynligvis samme individ og regnes som ét fund. Fuglen ved Ørbæk bar en blå ring om højre ben, mens Sønder Onsild Enge ligeledes havde ring på højre ben uden dog, at farven kunne konstateres. Men ud fra fjerdragtenes detaljer er der sandsynligvis tale om to forskellige individer ved Ørbæk og Sønder Onsild Enge, og de regnes derfor som to fund. (Sydamerika)

Munkegrib *Aegypius monachus*

2019: 13-14/5, Falster (LF) og Sjælland (S), 4K (*Brinzola*) rst. og trk., satellitdata via Grupo de Rehabilitación de la Fauna Autóctona y su Hábitat (GPS). – 14/5, Hellebæk Avlsgård (S), 4K trk., *Michael Brunhøj Hansen, Hans Henrik Schou (Foto & GPS).

Fundet drejer sig om en fugl klækket i 2016, der umiddelbart efter at have forladt reden blev fundet afkræftet og derfor taget i pleje i byen Palencia i det nordlige Spanien. Fuglen, kaldet *Brinzola*, tilbragte de følgende to år på et vildtrehabiliteringscenter, inden den i oktober 2018 blev sluppet fri cirka 100 kilometer øst for, hvor den i 2016 blev fundet afkræftet. Inden den blev genudsat, blev *Brinzola* udstyret med en GPS-sender, som en del af et projekt, der har til formål at reintroducere munkegrib til områder i det nordlige Spanien. Den 20/4 2019 påbegyndte *Brinzola* sin lange tur, og i løbet af de efterfølgende måneder fløj den 3.000 km mod nordøst. Under en måned efter *Brinzola* blev sluppet fri i naturen, trak den over Fehmern Bælt 13/5 til Falster. *Brinzola* forlod Tyskland i god højde, men tabte ifølge GPS-senderen hurtigt højde og var reelt i risiko for at falde i vandet, men sandsynligvis takket være opadgående luftstrøm undervejs nåede den Falsters kyst i 433 meters højde. Den næste dag sås *Brinzola* af observatører ved Hellebæk Avlsgård (S)

trække NØ (Vulture Conservation Foundation 2019). De efterfølgende måneder opholdte *Brinzola* sig i Sverige og senere i Norge. I marts 2020 fik *Brinzola*'s rejse en brat slutning, da fuglen kolliderede med en vindmølle i Sydnorge. Fuglen blev bragt til et vildtrehabiliteringscenter, hvor den brækkede vinge blev forsøgt opereret. Operationen endte imidlertid med, at vingen blev amputeret (Vulture Conservation Foundation 2020). Fundet placeres i kategori E, da fuglen har været i pleje i to år. (Syd- & Østeuropa, Centralasien, Mellemøsten, Mongoliet & Kina)

Rødhalet våge *Buteo jamaicensis*

2017: 31/10-9/12, Kregme (S), 3K+ hun, Michael Hertz (Foto).

Fundet drejer sig om en chipmærket fugl, der var undsluppet fra fangenskab, og som blev fundet afkræftet og taget i pleje, hvor den senere døde. Ifølge fuglens ejer var fuglen en 21 år gammel hun. (Nord- & Mellemamerika)

Jagtfaik *Falco rusticolus*

2019: 1/7, Lunken Plantage, Tårs (NJ), 1-2K hvid form, Jørgen Bing (Foto).

Fundet drejer sig om en undsluppen falkonérfugl af den hvide grønlandske form, som senere samme dag blev indfanget af dens ejer. (Grønland)

Formodede eller sikre hybrider

Records involving presumed or certain hybrids

Pibeand x amerikansk pibeand *Mareca penelope x Mareca americana*

2019: 3-25/2, Favrholt Voldgrav (S), 3K+ han, *Jesper Schade m.fl. (Foto). – 18-19/12, Favrholt Voldgrav (S), 2K+ han, *Jesper Schade m.fl. (Foto og Video).

Fuglen regnes som genganger fra samme lokalitet i 2015 (SU-rapport 2015), 2016 (SU-rapport 2016), 2017 (SU-rapport 2017) og 2018 (SU-rapport 2018).

Hvidøjet and x taffeland *Aythya nyroca x Aythya ferina*

2019: 21-29/10, Gentoft Sø & Brobæk Mose (S), 2K+ hun, *Frank Desting, Peter Sunesen, Hjalte B. Johansen m.fl. (Foto).

Halsbåndstroidand x troldand *Aythya collaris x Aythya fuligula*

2002: 29/4 + 1/5, Han Vejle (NJ), 3K+ han. *Palle A. F. Rasmussen, Henrik Haaning Nielsen.

2011: 27/4, Han Vejle (NJ), 3K+ han, *Hans Henrik Larsen (Foto).

Grønland – Kategori A

Greenland – Category A

Gravand *Tadorna tadorna*

2019: 23/12, Nuuk, 2K+ skudt, Peter Hansen (Foto).

Fundet på "brættet" i Nuuk, hvor lokale fangere sælger deres fangst. Ny art for Grønland. (Europa, Centralasien & Nordøstkina)

Savannah spurv *Passerculus sandwichensis* (0, 0, 1/1)

2019: 25-28/7, Station Nord, *David Boertmann, Henrik Haaning Nielsen, Ib Krag Petersen (Foto).

Første grønlandske fund af denne nordamerikanske art. Fuglen holdt til mellem husene på Station Nord, som ligger i Nordøstgrønland. Fuglen er ikke godkendt på underartsniveau. (Nordamerika)

Endnu ikke færdigbehandlede sager

Records still under consideration

- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii*, 2004: 1/5, Borreby Mose (S) (Foto). – 2005: 21-22/3, Margrethe Kog (SJ) (Foto). – 2005: 25/4-12/5, Margrethe Kog (SJ) (Foto). – 2006: 11/3, Ribe Holme (RB) (Foto).
- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii* ssp. *minima*, 1990: 3/1, Ålebæk Strand (M). – 1996: 31/3-10/4, Østerild Fjord, Vejlerne (NJ). – 2012: 19/4, Ballum Sluse (SJ) (Foto). – 27-28/4, Mandø Sluse (RB) (Foto). – 13/5, Nyord, Møn (M). – 2019: 13/11, Lillevede, Højer (SJ) (Foto).
- Sibirisk krikand *Sibirionetta formosa*, 1994: 15/11, skudt nær Svendborg (F), 2K+ han (ringmærket 3/2 1993 som 2K han nær Eckernförde, Nordtyskland) (Foto). – 2019: 6/6, Sneum Digesø (RB), 2K+ han (Foto).
- Ederfugl *Somateria mollissima* ssp. *borealis*, 2012: 1-3/4, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto) – 2-29/11, Hanstholm Havn (NJ), 3K+ han (Foto).
- Polarlomvie *Uria lomvia*, 2017: 22/10, Nordstrand, Skagen (NJ), vdr. trk. – 2019: 10/12, Hvide Sande Havn (RK), vdr.
- Hvid pelikan *Pelecanus onocrotalus*, 2009: 29/7, Vangså Nordstrand, Thy (NJ), dødfunden på strand (Foto & Død).
- Slagfalk *Falco cherrug*, 1994: 9/4, Hovvig, Rørvig (S), 3K+ trk.
- Iberisk grantsanger *Phylloscopus ibericus*, 1988: 9-22/5, Moesgaard, Aarhus (ÅH), han syng. (Lyd). – 2007: 11-27/5, Viborg (NJ), han syng. (Foto & Lyd). – 2013: 10/5, Spodsbjerg, Hundested (S), han syng. (Foto & Lyd). – 2016: 1/6, Landsende, Rømø (SJ), han syng. (Foto & Lyd). – 2018: 21/4-27/5 Rørvig Sandflugtsplantage (S), han syng. (Foto & Lyd). – 12/5-5/7, Tversted Søerne, Tversted Plantage (NJ), 2K han syng. (Foto, Lyd & DNA).
- Gærdesanger *Curruca curruca* ssp. *blythi*, 2016-2017: 25/10-20/4, Skovlunde, København (S), 1K (Foto).
- Gærdesanger *Curruca curruca* ssp. *halimodendri*, 1992: 20/10, Blåvands Huk (RB), 1K ringm., (Foto). – 2010: 29/10-1/11, Ørkenen, Anholt (ÅH) (Foto). – 2014: 5/10, Mandø (RB), 1K (Foto & Lyd).

Forkastede sager

Records not accepted

- Dværgcanadagås *Branta hutchinsii*, 2012: 17/6, Vest Stadil Fjord (RK).
- Pibeand x amerikansk pibeand *Mareca penelope x Mareca americana*, 2018: 31/3, Borreby Mose (S) (Foto).

- Amerikansk sortand *Melanitta americana*, 2011: 13/9, Rågeleje Strand (S), ad. trk.
- Gråsejler *Apus pallidus*, 2002: 25/10, Ørhage, Klitmøller (NJ), 1K. – 2004: 3-7/11, Esbjerg (RB) (Foto). – 2018: 12/11, Nivå (S). – 2019: 26/10, Gilleleje Havn (S), trk.
- Terekklire *Xenus cinereus*, 2019: 11/5, Nørreådal, Venning (ÅH), 2K+.
- Lille gulben *Tringa flavipes*, 2019: 24/6, Bygholm Vejle (NJ), sdr.
- Hvidvinget måge, ssp. *glaucooides*, fund, som efter genbehandling ikke længere er godkendt: 1959: 8/8-18/10, Knudshoved (F), 3 (1 ad. og 2 juv.). – 1960: 31/7-13/8, Knudshoved (F), subad. – 1961: 10/6-17/10, Holckenhavn Enge og Knudshoved (F), 2K. – 1962: 6/2, Nyborg (F). – 20/4-22/7, Holckenhavn Enge og Knudshoved (F), 2K. – 2/9, Knudshoved Fyr (F), 2K. – 1964: 22/5-25/7, Knudshoved (F), subad. – 1964: 20/6, Nyborg (F), ad. – 1965: 7-10/7, Knudshoved (F), 2K. – 1965: 23/7, Sprogø (F), ad. – 1970: 13/6, Storebælt ml. Sprogø og Knudshoved (F), ad.
- Hvidvinget måge, ssp. *kumlienii*, 2003: 18/1-28/3, Aarhus Havn (ÅH), 4K (Foto).
- Sandterne *Gelochelidon nilotica*, 2016: 20/8, Ølsemagle Revle (S), overflyvende.
- Lille stormsvale *Hydrobates pelagicus*, fund, som efter genbehandling ikke længere er godkendt: 1963: 27/9, Blåvands Huk (RB), trk. – 28/9, Blåvands Huk (RB), 12 ex. trk. – 29/9, Blåvands Huk (RB), trk. – 13/10, Blåvands Huk (RB), 8 ex. trk. – 14/10, Blåvands Huk (RB), 2 ex. trk. – 15/10, Blåvands Huk (RB), trk. – 22/10, Blåvands Huk (RB), trk. – 1964: 20/9, Blåvands Huk (RB), trk.
- Stor stormsvale *Oceanodroma leucorhoa*, fund, som efter genbehandling ikke længere er godkendt: 1963: 28/9, Blåvands Huk (RB), trk. – 12/10, Blåvands Huk (RB), trk. – 13/10, Blåvands Huk (RB), trk.
- Scopolis skråpe / atlantisk skråpe *Calonectris diomedea* / *Calonectris borealis*, 2018: 24/9, Kattegat, Nordsjælland, mellem Rågeleje og Kikhavn (S), trk.
- Almindelig skråpe *Puffinus puffinus*, fund, som efter genbehandling ikke længere er godkendt: 1962: 28/11, Bulbjerg (NJ), trk. – 1963: 13/10, Blåvands Huk (RB), trk. – 14/10, Blåvands Huk (RB); 1 trk.
- Dværghejre *Ixobrychus minutus*, 2011: 30/3, Vedsted (SJ) (Foto).
- Gåsegrib *Gyps fulvus*, 2017: 17/7, Saksfjed Inddæmning (LF). – 2019: 3/6, Rens (SJ) (Foto).
- Slangørn *Circaetus gallicus*, 2019: 25-26/5, Lille Vildmose (NJ), 2K+ (Foto).
- Musvåge *Buteo buteo* ssp. *vulpinus*, 2018: 24/5, Skagen (NJ), 2K trk.fors. (Foto).
- Sneugle *Bubo scandiacus*, 1962: 3/1, Lyngby (S), 2 ex.
- Eleonorafalk *Falco eleonorae*, 2015: 19/9, Gedser Odde (LF), 3K+ lys form trk. – 2017: 29/9, Blåvands Huk (RB), 3K+ mørk form trk.
- Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2019: 11/1, Petersværft (S), 2K (Foto). – 10/11, Bygholm Vejle (NJ), 1K (Foto).
- Vandrefalk *Falco peregrinus* ssp. *calidus*, 2011: 25/9,

Savannah spurv, Station Nord, Nordøstgrønland, 28. juli 2019. Foto: Henrik Haaning Nielsen

- Saltvandssøen (SJ). – 2019: 11/2-10/3, Kegnæs, Hartsø, Sydals (SJ), 1K (Foto).
- Klippesvale *Ptyonoprogne rupestris*, 2019: 23/5, Vestamager (S). – 24/8, Gilleleje (S).
 - Himalayasanger *Phylloscopus humei*, 2013: 13/10, Nordby, Fanø (RB) (Foto). – 2019: 22/10, Stege (LF).
 - Bjerggransanger *Phylloscopus sindianus*, 2019: 21/10, Melby Overdrev (S).
 - Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum*, 2009: 1/8, Gedser Odde (LF), 2K+ ringm. (Foto).
 - Spottesanger *Hippolais polyglotta*, 1978: 20/8, Korshage (S).
 - Blåstjert *Tarsiger cyanurus*, 2019: 17/8, Dragør (S).
 - Citronvipstjert *Motacilla citreola*, 2019: 17/5, Gerå (NJ). – 22/9, Lynæs (S).
 - Mongolsk piber *Anthus godlewskii*, 2019: 23/9, Hundested Havn (S) (Foto).
 - Krognæb *Pinicola enucleator*, 2012: 31/12, Kagsmosen (S). – 2019: 11/10, Landevej ved Sejstrup mellem Skive og Møldrup (NJ).
 - Pileværling *Emberiza rustica*, 2019: 23/9, Endelave (VE).

English summary: Rare birds in Denmark and Greenland in 2019

In 2019, the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) assessed 218 Danish records (including ten records on behalf of the regional reports) of which 72 % were accepted. Two records from Greenland were assessed and both were accepted. The main section of the report, Accepted records, includes species on the Danish list belonging to category A and category B in accordance with the AERC standard as well as species considered for the regional reports. Species belonging to category C, D and E and records involving hybrids are treated after the main section, before the sections dealing with records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted. For each record the following details are included: (1) year and date, (2) location (see map for regions), (3) number of individuals if more than one, (4) other details if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and (5) name of observer(s), with finders marked by asterisk(s). Where applicable, documentation by photo (Foto), video (Video), sound recording (Lyd), telemetry tracking (GPS), DNA analysis (DNA) or corpse (Død) is indicated. The numbers in brackets after the species name refer to the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark (1) before 1950, (2) from 1950 to 2018 incl. and (3) in 2019, respectively. Three new species recorded during 2019 were added to the Danish list: Two-barred Warbler *Phylloscopus plumbeitarsus*, Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla* and Spanish Sparrow *Passer hispaniolensis*. Furthermore, Audubon's Shearwater *Puffinus thermi-neri* was added as a new species to the Danish list based on a Museum specimen dated 18th September 1912. Other remarkable sightings included second records of White-throated Needletail *Hirundapus caudacutus* and Cirl Bunting *Emberiza cirlus*, respectively, the

third records of Franklin's Gull *Leucophaeus pipixcan*, Eastern Black-eared Wheatear *Oenanthe melano-leuca* and Western Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica*, respectively, the fourth record of Blyth's Pipit *Anthus godlewskii*, and the fifth Baird's Sandpiper *Calidris bairdii*. Other notable records were the largest influx ever of Pine Grosbeak *Pinicola enucleator* with several hundreds of birds arriving in Denmark in late October and early November.

Bedes citeret

Please quote

Olsen, K., M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, A.O.W. Nielsen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & T.E. Ortvad 2020: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2019. – Fugleåret 2019: 138-176 (in Danish with English summary).

Referencer

References

- AERC 2020: Guidelines for Rarities Committees: <http://www.aerc.eu/guidelines.html>
- Alcaide, M., E.S.C. Scordato, T.D. Price, and D.E. Irwin 2014: Genomic divergence in a ring species complex. – Nature 511: 83-85.
- Artsobservasjoner 2020: www.artsobservasjoner.no
- Artportalen 2020: www.artportalen.se
- Barthel, P.H. & T. Krüger 2018: Artenliste der Vögel Deutschlands. – Vogelwarte 56: 171-203.
- Bauer H.-G., O. Geiter, S. Homma & F. Woog 2016: Non-native bird species in Germany – revision of national status categories. – Vogelwarte 54: 165-179.
- Berndt, R.K. 2019: Weitere Ausbreitung des Mit-telspechtes *Dendrocopus medius* im nördlichen Schleswig-Holstein. – Ornithologische Mitteilungen 70: 254-256.
- BirdLife Finland 2018: Birdlife Finland. Finnish National Rarities Committee: <https://tiedostot.birdlife.fi/rk/RK-hyvaksytyt-2015-asti.pdf>
- BirdLife Sverige 2020: Sverige Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk). Raritetska-talogen: <http://birdlife.se/rk/raritetskatalogen>
- BBRC 2020: British Birds Rarities Committee: <https://www.bbrc.org.uk/main-information/statistics>
- Chas Holt pr. mail: British Birds Rarities Committee (BBRC).
- CHN 2020: Comité d'Homologation National CHN - French Rarities Committee. tional: www.chn-france.org/chn_donnees.php
- Christensen, J.S. & P.A.F. Rasmussen 2015: Revideret status for sjældne fugle i Danmark før 1965. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 41-112.
- Christiansen, S.S. & K. Olsen 2020: Første fund af spansk spurv (*Passer hispaniolensis*) i Danmark. – Fugleåret 2019: 178-179.
- Christopher König pr. mail: Deutsche Avifaunistische Kommission (DAK).
- Clements, J.F., T.S. Schulenberg, M.J. Iliff, B.L. Sullivan, C.L. Wood, T.A. Fredericks & D. Roberson 2014: The eBird/Clements checklist of birds of the world: v2014: <https://www.birds.cornell.edu/clements->

Blåvinget and, Tempelkrogen, Vipperød, 3. juni 2019. Foto: Lars Andersen

[checklist/updates-corrections-august-2014/](#)

- DOFbasen 2020: <https://dofbasen.dk/ART/art.php?art=07500>
- Flood, R.L. & R. van der Vliet 2019: Variation and identification of Barolo Shearwater and Boyd's Shearwater. – Dutch Birding 41: 215-237.
- Flood, R.L., K. Olsen, T. Senfeld, T.J. Shannon & J.M. Collinson 2020: Audubon's Shearwater collected in Skagerrak, Denmark, September 1912. – Dutch Birding 42:147-156.
- Gerjon Gelling pr. mail: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).
- Gill, F. & M. Wright (eds) 2006: Birds of the World: Recommended English Names. Christopher Helm, London.
- Gill F., D. Donsker & P. Rasmussen (eds) 2020: IOC World Bird List (v 10.2): <http://www.worldbirdnames.org>
- Helms, O. 1914: Nyere meddelelser om danske fugle. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 8: 195-232.
- Hudson, N & British Birds Rarities Committee 2014: Report on rare birds in Great Britain in 2013. Rapport fra British Birds Rarity Committee (BBRC). – British Birds 107: 579-653.
- Hørring, R. 1925: Fuglene ved de danske fyr i 1923. – Vidensk Meddel Naturhist Foren. 80: 453-514.
- Hørring, R. 1935: Fuglene ved de danske fyr i 1933. – Vidensk. Meddel. Naturhist. Foren. 98: 261-309.
- Hørring, R. 1942: Om 6 for Danmarks Fauna nye Fuglearter. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 36: 40-54.
- Irwin, D.E., S. Bensch & T.D. Price 2001: Speciation in a ring. – Nature 409: 333-337.
- Jan Bolding Kristensen pr. mail: kurateringsassistent på Zoologisk Museum, København.
- Komisja Faunistyczna 2020: Rare Birds in Polen 2019 – Orniss Polonica 2020, 61: 117-142.
- Lange, P, H. Christophersen & J.S.Christensen (eds) 2020: Fugle i Danmark 2019. – Fugleåret 2019: 26-134.
- Larsen, A.T. 2013: Krognæb-invasjonen 2012. – Nordjyllands Fugle 2012. Rapport nr. 49 fra Nordjyllands Fugle. Nordjyllands Fugle 2013: 9.
- Olsen, K. & F. Desting 2020: Tajgafluesnapper (*Ficedula albicilla*) rastende i Folkeparken ved Gentofte Sø – første godkendte forekomst i Danmark. – Fugleåret 2019: 180-182.
- Olsen, K. & M.M. Jensen 2020: Østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*) - ny art for Danmark. – Fugleåret 2019: 183-185.
- Olsen, K., H.H. Nielsen & O. Amstrup 2008: Spotless Starling *Sturnus unicolor* in Denmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 102: 298-300
- Magnus Corell pr. mail: Sveriges Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk).
- Netfugl 2020: [Netfugl.dk: http://www.netfugl.dk/dklist.php](http://www.netfugl.dk/dklist.php)
- Pandion 2020: Én, to eller tre gulben i Nordjylland i 2019?: <https://pandion.dof.dk/artikel/%C3%A9n-eller-tre-gulben-i-nordjylland-i-2019>
- Norgeslisten 2019: Norgeslisten pr. 31/12 2019: www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/norgeslisten.php
- Ornitho 2020: Ornitho.de: www.ornitho.de
- Ornithomedia 2019: Des Pélicans blancs en France au printemps 2019 : une probable origine sauvage: <https://www.ornithomedia.com/magazine/analyses/pelicans-blancs-france-mai-2019-probable-origine-sauvage-02931>
- Ortvad, T.E., J.H. Christensen, T.H. Hansen, A.B. Kristensen, K. Olsen, K. Pedersen, P.A.F. Rasmussen & M. Schwalbe 2015: Revision af den danske fugleliste pr. 2013. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 109: 24-35.
- Rissanen, E., P. Aalto, A. Aintila & M. Rytkönen 2019: Lesser rarities in Finland 2019. – Linnut vuosikirja 2018: 126-137 (in Finnish with English summary).
- Scheel, H. 1925: En undersøgelse af nogle danske fuglesamlinger. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 19: 19-31.
- Sørensen, S. & Jensen J.-K. 2001: Sjældne fugle på Færøerne i 1997-2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 44-50.
- Tadeusz Stawarczyk pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Tarsiger 2020: www.tarsiger.com
- Thorup, K. 2001: First record of Pallid Swift *Apus pallidus* in Denmark and of ssp. *illyricus* in Northern Europe. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 169-172.
- Tor A. Olsen pr. mail: Norsk Sjeldenhetskomite for fugl (NSKF).
- Uku Paal pr. mail: Bird Rarities Committee of the Estonian Ornithological Society.
- Vulture Conservation Foundation 2019: Europe's largest vulture spotted on an epic journey to Northern Europe all the way from Spain: <https://www.4vultures.org/2019/05/10/europe-s-largest-vulture-spotted-in-holland-after-an-epic-journey-from-spain/>
- Vulture Conservation Foundation 2020: The journey of Cinereous Vulture *Brinzola* comes to a tragic end after a year of many adventures: <https://www.4vultures.org/>

the-journey-of-cinereous-vulture-brinzola-comes-to-a-tragic-end-after-a-year-of-many-adventures/

- Väisänen, R., Huhtinen, H., Kuitunen, K., Lampila, P., Lehtikoinen, A., Lehtikoinen, P. & Velmala, W. 2020: Rare birds in Finland in 2019. – Linnut-vuosikirja 2019: 106–121 (in Finnish with English summary).
- William Velmala pr. mail: Finnish National Rarities Committee. BirdLife Suomen rareiteettikomitea (BSR).
- Zbigniew Kajzer pr. mail: Polska Komisja Faunistyczna.
- Zuccon, D., J.-M. Pons, G. Boano, G. Chiozzi, A. Gamauf, C. Mengoni, D. Nespoli, G. Oliosio, M. Pavia, I. Pellegrino, M. Raković, E. Randi, H. Rguibi Idrissi, M. Touihri, M. Unsöld, S. Vitulano & M. Brambilla 2020: Type specimens matter: New insights on the systematics, taxonomy and nomenclature of the subalpine warbler (*Sylvia cantillans*) complex. – Zoological Journal of the Linnean Society 190(1): 314–341.
- SU-rapport 1982–1984: Boertmann, D., K.M. Olsen & B.B. Pedersen 1986: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i årene 1982, 1983 og 1984. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 80: 35–57.
- SU-rapport 1985: Olsen, K.M. 1987: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1985. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 81: 109–120.
- SU-rapport 1986–1987. – Olsen, K.M. 1988: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1986 og 1987. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 82: 81–100.
- SU-rapport: 1988: Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131–149.
- SU-rapport 1989: Olsen, K.M. 1991: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1989. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 85: 20–34.
- SU-rapport 1990: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107–122.
- SU-rapport 1991: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1993: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1991. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 87: 231–241.
- SU-rapport 1992: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1994: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1992. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 88: 99–110.
- SU-rapport 1993: Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 101–110.
- SU-rapport: 1994: Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141–152.
- SU-rapport 1995–1996: Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133–150.
- SU-rapport 1997: Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253–267.
- SU-rapport: 1998: Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127–140.
- SU-rapport 1999: Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157–170.
- SU-rapport 2000: Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153–166.
- SU-rapport: 2001: Ortvad, T.E., K. Pedersen & K. Thorup 2002: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 147–160.
- SU-rapport: 2002: Klein, S., K. Pedersen & K. Thorup 2003: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2002. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 97: 289–302.
- SU-rapport 2003: Amstrup, O., A.S. Frich, K. Pedersen & K. Thorup 2004: Sjældne fugle i Danmark og Grønland 2003. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 98: 174–188.
- SU-rapport 2004: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, K. Pedersen, & K. Thorup 2005: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2004. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 99: 169–181.
- SU-rapport 2005: Amstrup, O., A.S. Frich, T.H. Hansen, H.H. Nielsen, K. Pedersen & K. Thorup 2006: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2005. Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 100: 359–371.
- SU-rapport 2006: Kristensen, A.B., O. Amstrup & T.E. Ortvad 2007: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2006. – Fugleåret 2006: 99–113.
- SU-rapport 2007: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2008: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2007. – Fugleåret 2007: 117–135.
- SU-rapport 2008: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2009: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2008. – Fugleåret 2008: 123–143.
- SU-rapport 2009: Kristensen, A.B., A.S. Frich, T.E. Ortvad & M. Schwalbe 2010: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2009. – Fugleåret 2009: 131–151.
- SU-rapport 2010: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2011: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2010. – Fugleåret 2010: 125–144.
- SU-rapport 2011: Neergaard, R.S., A.S. Frich, A.B. Kristensen, K. Pedersen, T.E. Ortvad, M. Schwalbe & R. Strack 2012: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2011. – Fugleåret 2011: 97–122.
- SU-rapport 2012: Neergaard, R.S. 2013: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2012. – Fugleåret 2012: 103–130.
- SU-rapport 2013: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, S. Klein, A.B. Kristensen, K. Pedersen & R. Strack 2014: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2013. – Fugleåret 2013: 114–139.
- SU-rapport 2014: Ortvad, T.E., S.S. Christiansen, O.Z. Göller, A.B. Kristensen, R.S. Neergaard, K. Olsen, K. Pedersen & R. Strack 2015: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2014. – Fugleåret 2014: 111–137.
- SU-rapport 2015: Olsen, K., S.S. Christiansen, M.B. Hansen, O.Z. Göller, R.S. Neergaard, R.D. Nielsen, K. Pedersen & R. Strack 2016: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2015. – Fugleåret 2015: 111–135.
- SU-rapport 2016: Olsen, K., S.S. Christiansen, O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, R.S. Neergaard, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2017: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2016. – Fugleåret 2016: 119–148.
- SU-rapport 2017: Olsen, K., O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen

Ø K. Pedersen 2018: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2017. – Fugleåret 2017: 119-148.

- SU-rapport 2018: Olsen, K., O.Z. Göller, M.B. Hansen, S. Kauppinen, A.B. Kristensen, H.H. Nielsen, R.D. Nielsen & K. Pedersen 2019: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2018. – Fugleåret 2018: 140-167.

Rettelser og tilføjelser til tidligere publicerede fund

Corrections and additions to previously published records

- SU-rapport 2003: s. 186: Forkastede sager: Russisk Duehøg *Accipiter gentiles* ssp. *buteoides*, 2003: 6.2, Pedersker Plantage (B), ad. Datoen skal være: 16/2.
- SU-rapport 2004: s. 176: Alpejernspurv *Prunella collaris*, 2004: 11-12.5, Blåvands Huk (RB), 2K+ (ringm. 11/5), *Henrik Knudsen m.fl. (Foto). Alderen skal være: 2K.
- SU-rapport 2005: s. 363: Steppehøg *Circus macrourus*, 2005: 2/9, Bøgeskov Havn, Stevns (S), 2K han trk., *Jørgen Hulbæk Christiansen. Datoen skal være: 1/9.
- SU-rapport 2005: s. 365: Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2005: 28/10-28/11, Bøvling Klit (RK), 1K, *Jørgen Nørgaard m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 28/10-6/12.
- SU-rapport 2005: s. 365: Sibirisk Hjejle *Pluvialis fulva*, 2005: 8-18/7, Margrethe Kog (SJ), 3K+, *Ib Jensen, *Morten Kofoed-Hansen, *Andreas Bruun Kristensen, Alex Sand Frich m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 8-27/7.
- SU-rapport 2005: s. 365: Sibirisk Hjejle *Pluvialis fulva*, 2005: 9-11/7, Højer Vade (SJ), 2K+, *Morten Kofoed-Hansen, *Andreas Bruun Kristensen m.fl. (Foto). Forekomstperiode og observatører skal være: 9-18/7, Højer Vade (SJ), 2K+, *Morten Kofoed-Hansen, *Andreas Bruun Kristensen, Alex Sand Frich m.fl. (Foto).
- SU-rapport 2005: s. 366: under Damklire *Tringa stagnatilis*, står der: Forekomsten i Danmark betragtes nu som værende veldokumenteret, hvorfor arten fra og med 2005 er udgået af SU-listen. Årstallet skal være 2006 og dermed er arten udgået af SU-listen fra og med 2006.
- SU-rapport 2005: s. 370: Forkastede sager: Steppehøg *Circus macrourus*, 2005: 15/10, Gedser Odde (LF), 4 1K trk. Antallet skal være: 5 1K trk.
- SU-rapport 2006: s. 100-101: Lille Skrigeørn *Aquila pomarina*, 2006: 1/7, Mou, Aalborg (NJ), ad. trk., *Lars Jakobsen (Foto). Alderen skal være: 2K trk.
- SU-rapport 2006: s. 106: Alpejernspurv *Prunella collaris*, 2006: 18/4, Munkerup (S), *Allan Nielsen, Arne Olsen m.fl. (Foto). Alderen skal være: 2K+.
- SU-rapport 2006: s. 109: Østlig Kongetyran *Tyrannus tyrannus*, 2006: 12.7, Paamiut, *Aron Peter Fly (Foto). Datoen skal være: 22/6.
- SU-rapport 2007: s. 124: Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2007: 14/10, Låningsvejen, Mandø (RB), 1K, *Ole Zoltan Göller, Michael Mosebo Jensen (Foto). Forekomstperiode, lokalitet, region og observatører skal være: 14/10-27/10, Låningsvejen, Mandø (RB), Gl. Hviding Forland (RB) og Ballum Sluse (SJ), 1K, *Ole Zoltan Göller, Michael Mosebo Jensen, Carsten Gadgaard m.fl. (Foto).
- SU-rapport 2007: s. 124: Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2007: 11/11-31/12, Monnet, Tåsinge (F), 1K, *Ella Maria Bisschop-Larsen, Leif Bisschop-Larsen m.fl. (Foto). Fuglen blev efterfølgende iagttaget på lokaliteten fra 1/1-20/3 2008. Den fulde periode i 2008 er godkendt, men ikke publiceret i senere SU-rapporter.
- SU-rapport 2008: s. 127: Amerikansk pibeand *Mareca americana*, 2008: 16-17/3, Bygholm Vejle (NJ), ad. han, *Henrik Haaning Nielsen, Lars Smith (Foto). Forekomstperiode skal være: 16/3-16/4.
- SU-rapport 2008: s. 128: Hvidøjet and *Aythya nyroca*, 2008: 29/7-19/8, Hejrede Sø, Maribo (LF), ad. han, *Uffe B. Nielsen, Peter Lærke-Engelschmidt m.fl. (Foto). Forekomstperiode og fundoplysninger skal være: 2008: 29/7-19/8 + 6/9, Hejrede Sø, Maribo (LF), 2K+ han, *Uffe B. Nielsen, Peter Lærke-Engelschmidt, Brian Wielsøe m.fl. (Foto).
- SU-rapport 2008: s. 130: Lille rørvagtel *Porzana parva*, 2008: 2008: 27/5-5/6, Gulstav Mose, Sydlangeland (F), syng., *Lars Bonne Rasmussen m.fl. (Bånd). Forekomstperiode og køn skal være: 27/5-14/6, Gulstav Mose, Sydlangeland (F), han syng., *Lars Bonne Rasmussen m.fl. (Bånd).
- SU-rapport 2014: s. 131: Hvidskægget sanger *Sylvia cantillans* med karakterer svarende til østlig hvidskægget sanger ssp. *albistriata*: 2014: 1-13/5, Batterivej, Skagen (NJ), 2K han, *Thomas W. Johansen, Thorkild A. Jensen (Foto og Bånd). Forekomstperiode skal være: 1-14/5.
- SU-rapport 2015: s. 116: Hvidøjet and *Aythya nyroca*, 1999: 10-18/9, Røgbølle Sø (LF), 2K+ hun, *Rasmus Strack, Sebastian Klein, Troels Eske Ortved (Foto og Video). Fundet er tidligere publiceret fra 10/9 2011 (SU-rapport 2011) og senere med en datoudvidelse 10-18/9 om end med årstal angivet forkert som 1999 (SU-rapport 2015). Fundoplysninger skal være: 2011: 10-18/9, Røgbølle Sø (LF), 2K+ hun, *Rasmus Strack, Sebastian Klein, Troels Eske Ortved (Foto og Video). Fuglen regnes som genganger fra 2010 (SU-rapport 2010)
- SU-rapport 2016: s. 131-132: Gåsegrib *Gyps fulvus*, 2016: Tilføjelse af følgende dato: 3/7, Maribo Sønderø (LF), 2K, *Bjarne Larsen, Yvonne Nielsen (Foto). Forekomsten bliver herefter: 21-22/6, Bøtø Nor (LF), 2K, *Simon Vikstrøm, Per Schiermacker-Hansen m.fl. (Foto). – 3/7 + 13-21/7, Maribo Sønderø (LF), 2K, *Bjarne Larsen, *Freddy Jacobsen m.fl. (Foto) og 13/7 Stovby (LF), 2K, *Timme Nyegaard.
- SU-rapport 2016: s. 135: Jagtfalk *Falco rusticolus*, 2016: 26-31/1, Lejso og Lejodde (S), 2K, Christian Glahder, Jørgen Bech m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 26/1-13/2.
- SU-rapport 2016: s. 136: Brun løvsanger *Phylloscopus fuscatu*, 2016: 17-20/10, Mandø (RB), *Jakob Engelhard, *Mads Jensen Bunch, *Mikael Funch m.fl. (Foto). Forekomstperiode skal være: 17-21/10.
- SU-rapport 2018: s. 152: Lille stormsvale *Hydrobatas pelagicus*, 2018: 10/12, Samsø Bælt (S), rst. på færge, *Helle Landgren (Foto). Datoen skal være: 8/12.

Dobbeltbekkasin, Lille Vildmose, 21. april 2019. Foto: Helge Sørensen

Spansk spurv (*Passer hispaniolensis*), Brovandene, Skagen, 15. maj 2019. Foto: Leif Jensen

Første fund af spansk spurv (*Passer hispaniolensis*) i Danmark

Af Simon S. Christiansen og Kent Olsen

Spansk stjernestund ved Stald Lillelund

15/5 2019 var en morgen som mange andre i Skagen, men dagen var ikke mange timer gammel før morgenen skilte sig ud fra de andre. Grunden var en af de lokale: Leif Jensen. Som så mange andre morgener havde han planer om at tage ud og fotografere fugle. En af denne morgens destinationer var Stald Lillelund ved Brovandene i Skagen. Ved ankomsten viste det sig at være et godt valg, da der var en del fugle at rette kameraet mod. En del stenpikkere (*Oenanthe oenanthe*) fløj rundt og fangede insekter og udgjorde dermed et perfekt motiv. Stenpikkerne fouragerede omkring noget byggeaffald, der samlet udgjorde en

mindre stendynge. Ud over stenpikkerne var der også en blandet flok spurve, der indeholdte både gråspurve (*Passer domesticus*) og skovspurve (*P. montanus*). Spurvene var et kendt motiv, hvorfor de ikke fik den store opmærksomhed, men dukkede de op på stenene sammen med stenpikkerne, eller mens stenpikkerne ikke lige var fremme, så blev de fotograferet, selvom de i første omgang ikke var hovedmotivet.

Først på eftermiddagen fik Leif Jensen tid til at kigge billederne igennem på computeren. Billederne viste, at én af spurvene skilte sig væsentligt ud fra de andre. Til sin overraskelse havde han fotograferet en han spansk spurv (*P. hispaniolensis*) og dermed ganske utilsigtet

dokumenteret en ny art for landet. Billederne viste spurvens udseende i detaljer, hvorfor der ikke var tvivl om bestemmelsen. Leif Jensen fik herefter straks meldt fundet ud på de ornitologiske meldesystemer, og ikke overraskende lagde ornitologer fra nær og fjern vejen forbi Stald Lillelund. Men selvom et talstærkt hold af lokale og tilreisende ornitologer ledte efter fuglen i området, så blev fuglen aldrig genfundet.

Udseende

Fuglen var en typisk han spansk spurv med en mørk kastanjebrun isse og nakke, smalt hvidt øjenbryn, stor hvid kind, sortstænket bryst og flanker og en stærkt stribet ryg. Hannen hos spansk spurv har, i modsætning til gråspurven, langt mere udbredt sort bryst med striber, og den virker i det hele taget mørkere (BWP i 2006).

Ligesom gråspurv fælder både ungfugle og adulte spanske spurve alle fjer i sensommeren, og derfor kan arten ikke aldersbestemmes om foråret. Fuglen er derfor godkendt af Sjældenhedsudvalget som en 2K+ han.

Efterhånden som de lyse kanter på de enkelte fjer slides igennem foråret, sensiveres hovedets kastanjebrune farve, og kroppens underside kommer til at fremstå mere udpræget sort. Gråspurv hybridiserer ganske regelmæssigt med skovspurv, og hanner af deres afkom kan have en kastanjebrun isse og lys kind, men de udgør sjældent en reel forvekslingsmulighed med hanner af spansk spurv, da de fleste hybrider enten viser en mørk kindplet eller de er langt mindre sorte på undersiden.

Udbredelse

Spansk spurv har sine nærmeste yngleområder på Balkan, det nordlige Italien og den Iberiske halvø. Arten yngler desuden i bl.a. Kanariske Øer, Nordafrika, Sardinien, Sydøsteuropa og det sydvestlige Asien. I den vestlige del af udbredelsesområdet er bestandene standfugle eller delvist trækfugle, mens bestandene, hovedsageligt i øst, er trækfugle, der overvintrer i Nordafrika, Mellemøsten og det sydvestlige Indien (Shirihai & Svensson 2018).

Spansk spurv er polytypisk med to underarter: ssp. *hispaniolensis* i den vestlige del af udbredelsesområdet og ssp. *transcaspicus* i den asiatiske del (Gill *et al.* 2020). Dermed er det nominatformen af spansk spurv (*P. h. hispaniolensis*), der yngler i Europa og regnes som den mest sandsynlige underart, der kan forekomme i Danmark.

Andre fund i Nordeuropa

Spansk spurv er truffet i de fleste lande omkring Danmark bortset fra Tyskland. I Norge er der godkendt to fund fra henholdsvis 13/5 1988, hvor en han blev fotograferet i Mølen, og 21/7 1990, hvor en han blev fanget og ringmærket på Lista, Vest Agder (Norgeslisten 2019). Sverige har to fund, der begge blev gjort i 2013. Det første fund omhandler en han, som først blev observeret ved Nederled i Småland 18-19/5 2013, og som senere blev genfundet og ringmærket ved Falsterbo Fuglestation 27/5 2013 – ca. 200 km i fugleflugtslinje fra hvor den oprindeligt blev fundet, mens det andet

fund var en hun 27-30/5 på Stora Karlsö på Gotland (BirdLife Sverige 2020). I Finland er der gjort et enkelt fund 1/5 1996 ved Hango Tvärminne (BirdLife Finland 2018). At det danske fund ligger midt i maj passer dermed godt ind i det øvrige forekomstmønster i Norden.

Længere mod syd og vest stiger antallet af fund. Således er der ti fund i Storbritannien, de seneste i 2012. Den tidsmæssige fordeling af de britiske fund er lidt anderledes sammenlignet med de seks nordiske fund. Der er således godkendt ét fund i henholdsvis maj og juni, samt to fund i hver af månederne: august, oktober, november og december (Hudson *et al.* 2013, Slack 2009). Holland har otte fund fordelt på tre i henholdsvis april og maj samt ét fund i henholdsvis oktober og november. Specielt for et af de hollandske fund er, at fuglene sandsynligvis ankom med skib: Det drejer sig om en flok på ti fugle, der sås i havnebyen Eemshaven 9-12/4 2009. Det blev dog ikke bekræftet, at de havde været ombord på et skib forinden (CDNA 2020). Det er ikke utænkeligt, at andre fund af arten i Nord- og Vesteuropa også har været fugle, der er ankommet med skib for dernæst at trække videre. I den forbindelse er det værd at nævne, at fundet i Skagen kom et par år efter at krydstogtskibe begyndte at lægge til kaj i Skagen Havn, men omvendt ved vi også, at flere bestande af spansk spurv foretager regulære træk (BWP i 2006, Shirihai & Svensson 2018).

Tak

Tak til Sjældenhedsudvalgene i vores nabolande for information om de nordeuropæiske fund. For kommentarer til denne artikel takkes Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen og Rasmus Due Nielsen. Sidst men ikke mindst tak til Leif Jensen for billederne, og for at dele hans historie om fundet.

Referencer

- BirdLife Finland 2018: BirdLife Finland. Finnish National Rarities Committee: <https://tiedostot.birdlife.fi/rk/RK-hyvaksytyt-2015-asti.pdf>
- BirdLife Sverige 2020: Sverige Ornitologiska Förening – BirdLife Sverige. Raritetskommittén (Rk). Raritetskatalogen: <http://birdlife.se/rk/raritetskatalogen>
- BWPi 2006: Birds of the Western Palearctic interactive 2.0. – Dvd. London.
- CDNA 2020: Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA): <https://www.dutchavifauna.nl/list>
- Gill F., D. Donsker & P. Rasmussen (eds) 2020: IOC World Bird List (v 10.2): <http://www.worldbirdnames.org>
- Hudson, N & British Birds Rarities Committee 2013: Report on rare birds in Great Britain in 2012. Rapport fra British Birds Rarity Committee (BBRC). – British Birds 106: 563-644.
- Norgeslisten 2019: Norgeslisten pr. 31/12 2019: www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/norgeslisten.php
- Slack, R. 2009: Rare Birds, Where and When: An analysis of status and distribution in Britain and Ireland. Volume 1: sandgrouse to New World orioles. – Rare Bird Books, York.
- Shirihai, H. & L. Svensson 2018: Handbook of Western Palearctic Birds, Vol. 2. – Helm 2018.

Tajgaflyesnapper (*Ficedula albicilla*), Gentofte Sø, 10. november 2019. Foto: Hans Ægidius. De hvidlige spidser på store armdækfjer og smalle hvidlige kanter på tertialer gør det muligt at aldersbestemme fuglen til 1K.

Tajgaflyesnapper (*Ficedula albicilla*) rastende i Folkeparken ved Gentofte Sø – første godkendte forekomst i Danmark

Kent Olsen og Frank Desting

Spektakulært indlandsfund

10/11 2019 gik Frank Desting (FDE) sin vante tur rundt om Gentofte Sø for at kigge på fugle og bidrage til de rapporter, der udarbejdes af DOF's caretaker-gruppe for området. FDE havde gået turen fra Brogårdsvej på søens nordside og ned langs dens vestlige side, da han tænkte, om der var flere fugle at finde på sådan en temmelig grå dag i november. Han besluttede sig for at gå rundt om hele søen og nåede omkring middag til Folkeparken på søens østside. Her blev FDE hurtigt opmærksom på en småfugl der sad lavt i et pilekrat, og han tænkte, inden håndkikkert blev løftet, om det kunne være en rødhals (*Erithacus rubecula*). Instinktivt blev håndkikkerten løftet og straks åbenbarede en fugl sig med en meget mørk grundfarve, tydeligt hvidligt vingebånd, tydelige smalle hvidlige kanter på tertialer, hvidlig øjnering og hvide halesider. Det var ikke en rødhals, men lignede bestemt en lille fluesnapper (*Ficedula parva*), og selvom FDE studsede over tidspunktet på året, blev den meldt ud på Bird Alarm som en sen forekomst af lille

fluesnapper. Straks efter udmeldingen ringede Andreas Bruun Kristensen til FDE for at høre, om det kunne dreje sig om en tajgaflyesnapper (*F. albicilla*). Det havde FDE svært ved at afgøre, da han ikke havde erfaring med arten og på daværende tidspunkt ikke vidste, hvilke karakterer han skulle se efter. Samtidig bevægede fluesnapperen sig for det meste ret højt oppe i trækroneerne, og FDE havde kun medbragt håndkikkert. Heldigvis begyndte flere fuglekiggere at ankomme til Folkeparken for at se fluesnapperen. Fuglen blev nu også set i teleskop, og de smalle hvide tertialkanter, hvide spidser på de store armdækfjer, det sorte næb samt det mørke og grålige helhedsindtryk gjorde, at pilen pegede i retning af tajgaflyesnapper. Desværre hørtes fuglen ikke, og hvorvidt overhaledeækfjerene var sorte eller mørkebrune var ikke muligt at se. Heldigvis havde mange kameraer med, og der blev taget mange billeder af fuglen. Ingen af de tilstedeværende fuglekiggere turde at lægge hovedet på blokken og melde den ud som en sikkert bestemt tajgaflyesnapper. Efterhånden som flere og flere karakterer

Tajgafluesnapper (*Ficedula albicilla*), Gentofte Sø, 10. november 2019. Foto: Ib Jensen

lod sig dokumentere på billeder inklusiv sorte overhale-dækfjer, opstod der enighed om, at der rent faktisk var tale om en tajgafluesnapper og dermed en ny art for landet. Fluesnapperen opholdt sig meget stationært i og omkring Folkeparken frem til solnedgang og blev igennem dagen set af minimum 80 personer. Dagen efter blev fluesnapperen eftersøgt fra tidlig morgen af 30 personer, men den blev ikke genfundet.

Takket være den hurtige udmelding og de mange besøgende, særligt dem med kameraer, blev fundet tilstrækkeligt dokumenteret til, at Sjældenhedsudvalget har kunnet godkende det som en tajgafluesnapper. Uden billederne der dokumenterer de dragt-karakterer, der bekræftede bestemmelsen, ville fundet formentlig blot være blevet til en "sen" lille fluesnapper eller en lille fluesnapper/tajgafluesnapper, da forskellen mellem de to arter ligger i de små detaljer.

Udseende

Tajgafluesnapper i første vinterdragt adskiller sig fra lille fluesnapper i samme alder i flere henseender: Disse inkluderer tydelige hvidlige spidser på store armdækfjer (dannende et distinkt hvidligt vingebånd), smalle hvidlige kanter på yderfanen af tertialer, hvor der på spidsen af fjerer dannes en bredere hvidlig plet, som det også ses hos broget fluesnapper (*F. hypoleuca*), og helt sorte overhale-dækfjer. Hos lille fluesnapper har den lyse plet på spidsen af tertialer en trekantet form og fremstår gylden fremfor hvidlig, mens de lyse fjerrande er smalle,

diffuse og ikke iøjnefaldende som hos tajgafluesnapper. Skønt nogle individer af lille fluesnapper kan have meget mørke overhale-dækfjer, så er disse aldrig mørkere end de centrale halefjer. Forskelle fra lille fluesnapper inkluderer også sort basis på undernæb, hvidlig kontrasterende øjenring og grå farve i øjenbrynsstriben (Cederroth et al. 1999).

Alder og køn

De tydelige hvidlige spidser på de store armdækfjer og de smalle hvidlige kanter på tertialer viser, at fuglen var i sit første kalenderår (1K). Normalt er det ikke muligt at kønsbestemme 1K-fugle af hverken lille fluesnapper eller tajgafluesnapper, da der dragt- og størrelsesmæssigt er et næsten fuldstændigt overlap mellem kønnene. Derfor kan tajgafluesnapperen ved Gentofte Sø kun aldersbestemmes og ikke kønsbestemmes.

Udbredelse

Tajgafluesnapper regnes som monotypisk, og yngleudbredelsen, der omfatter meget af Sibirien, strækker sig ind i den nordlige tajga langs floden Indigirka, Anadyrland og øst til bredden af Okhotsk-havet og Kamtjatka-halvøen. Den sydlige grænse når til Altajbjergene, det nordlige Mongoliet, Bajkalsøen og Amur-flodens afvandringsområde. Den vestlige grænse for yngleområdet er dårligt defineret, men arten ser ud til at yngle på ca. 50 grader østlig længde (Dementiev & Gladkov 1954), og forekommer lejlighedsvis i Uralbjergene i det østlige

Tabel 1. Godkendte fund af tajgafluesnapper (*Ficedula albicilla*) i Nord- og Vesteuropa.

#	Periode	Lokalitet	Land	Bemærkning
1	1998: 26/10	Øland	Sverige	1K, fanget og ringmærket
2	2003: 26-29/4	Yorkshire, England	Storbritannien	2K han, fanget og ringmærket
3	2003: 12-15/10	Shetland, Skotland	Storbritannien	1K, fanget og ringmærket
4	2009: 23/9-3/10	Shetland, Skotland	Storbritannien	1K
5	2016: 21/10-6/11	Helsinki	Finland	1K, fanget og ringmærket
6	2018: 21-25/10	Cork	Irland	1K
7	2019: 26/9	Frøya	Norge	1K, fanget og ringmærket
8	2019: 10/11	Gentofte Sø	Danmark	1K

Rusland og muligvis indenfor Europas grænser og det vestpalæarktiske område, skønt dette på ingen måde er fast etableret. Mod den vestlige grænse kan den forekomme ynglende i de samme områder som lille fluesnapper, uden at der er kendskab til, at arterne hybridiserer.

Hovedområdet for overvintring strækker sig fra det østlige Indien til Thailand og Indokina og sydpå til det nordlige Malaysia. Derudover overvintrer et mindre antal i det nordvestlige Indien langs med den sydlige kant af Himalaya til det nordlige Punjab og syd til Bombay og Goa-regionen (Dementiev & Gladkov 1954, Stresemann et al. 1967; Ali & Ripley 1983).

Andre fund i Nordeuropa

Der foreligger med det danske fund, så vidt vi er orienteret, otte fund af tajgafluesnapper i Nord- og Vesteuropa (Tabel 1).

Tak

Tak til Sjældenhedsudvalgene i vores nabolande for information om de nordeuropæiske fund. For kommentarer

til denne artikel takkes Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen og Rasmus Due Nielsen. Sidst men ikke mindst: Tak til Ib Jensen, Heidi Quist og Hans Ægidius for billederne.

Referencer

- Ali, S. & S.D. Ripley 1983: The Handbook of the Birds of India and Pakistan. – Kompaktuppl. Oxford.
- Cederroth, C., C. Johansson, & L. Svensson 1999: Taiga Flycatcher *Ficedula albicilla* in Sweden: the first record in Western Europe. – Birding World 12: 460-469.
- Dementiev, G.P. & N.A. Gladkov 1954: Ptitsy Sovetskogo Soyuza. Vol. 6. – Sovetskaya Nauka, Moscow. [English translation: Birds of the Soviet Union. Israel Program for Scientific Translations, Jerusalem, 1968.]
- Gill F., D. Donsker & P. Rasmussen (eds) 2020: IOC World Bird List (v 10.2): <http://www.worldbirdnames.org>
- Stresemann, E., L.A. Portenko & G. Mauersberger 1967: Atlas der Verbreitung palaearktischer Vögel. – Vol. 2. Berlin.

Besøgende kigger efter tajgafluesnapper (*Ficedula albicilla*), Gentofte Sø, 10. november 2019. Foto: Heidi Quist

Østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*), Tipmosen, Ho, 19. oktober 2019. Foto: Hans Ægidius

Østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*) – ny art for Danmark

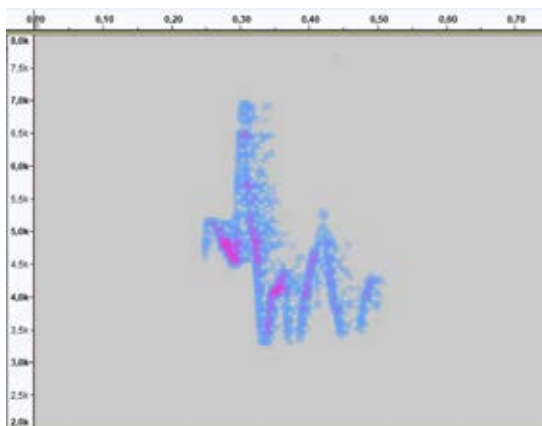
Af Kent Olsen og Michael Mosebo Jensen

Hvad kameraet fortalte

Der er i forbindelse med DOF's mange feltornitologiske træf i uge 42 blevet fundet sjældne fugle i Tipmosen på Nyeng, og som en selvforstærkende effekt besøges lokaliteten derfor af mange fuglekiggere om efteråret. I forbindelse med at en del nåletræer er blevet fældet i området, er der opstået vandhuller, hvor skovmaskinerne har kørt, og flere bevoksninger med løvtræer er kommet til at stå som isolerede øer, der i særlig grad tiltrækker insektædende småfugle.

Om morgenen den 18. oktober 2019 havde *Michael Mosebo Jensen* (MMJ) aftalt med *Søren Gjaldbæk* (SG) at starte med at luske efter småfugle yderst på Nyeng. MMJ var mødt op kl. 07:45 for at få det hele med, men der var imidlertid ikke mange fugle, så da SG ankom, besluttede de at besøge Tipmosen i stedet. Eftermiddagen forinden var der blevet meldt hvidbrynet løvsanger (*Phylloscopus inornatus*) fra den østlige ende af Tipmosen, og MMJ havde set en flok rørspurve (*Emberiza schoeniclus*) i et af birkekraetene. I håb om at finde en

dværgværling (*Emberiza pusilla*) gik MMJ og SG hen til området og samtidig med, at rørspurvene lettede, fik MMJ øje på, hvad han troede var den hvidbrynde løvsanger fra dagen før. Fouragerende bevægede fuglen sig forbi MMJ i nordlig retning, og rutinemæssigt tog han et par billeder samtidig med, at SG blev adviseret, og dernæst blev fundet meldt ud på BirdAlarm. Resten af dagen skete der ikke noget videre bemærkelsesværdigt, hvad angår sjældne fugle og til sidst begyndte det at regne. Det blev tid til den traditionelle daglige After Birding i sommerhuset, og der var generelt tilfredshed med antallet af sjældne fugle under årets Feltræf. Der var selvfølgelig én lille sten i skoen, eftersom MMJ's hold af fuglekiggere ikke havde lyttet til kameraet, men i stedet havde ladet sig snyde af den spøgelsesagtige lyse fremtoning og derfor fejlbestemt en lille rørsanger (*Acrocephalus agricola*) til lille gulbug (*Iduna caligata*). Heldigvis havde *Rasmus Strack* (RS) m.fl. ombestemt den til lille rørsanger efter at have studeret de billeder, som MMJ havde uploadet på DOFbasen.

Sonogram over kald fra østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*), Tipmosen, Ho, 19. oktober 2019. Lyd & foto: Henrik Böhmer

Klokken 22:36 fik MMJ en SMS fra RS, som denne gang spurgte ind til den 'hvidbrynede løvsanger', MMJ havde fotograferet tidligere på dagen i Tipmosen. RS ville høre, om MMJ havde hørt den kalde, og om der var flere billeder. MMJ fik her et *deja-vu* til 19 år tidligere, hvor han selv samme sted i Tipmosen havde meldt en 'hvidbrynet løvsanger', som umiddelbart efter blev ombestemt af *Thomas W. Johansen* til himalayasinger (*P. humei*). Det havde dengang medført, at MMJ havde vundet præmien for at have fundet det daværende Feltræfs sjældneste fugl. MMJ svarede derfor straks tilbage til RS, at med den grønne fremtoning kunne det ikke være en himalayasinger. Det var RS helt enig i, og det var heller ikke hans overbevisning, der mere gik på en lundsanger-type. MMJ besluttede straks at kigge på billederne. Fuglen manglede sorte markeringer mellem vingebåndene og manglede ligeledes hvide kanter på tertialer. Humøret steg i sommerhuset, for i modsætning til tidligere på ugen, hvor en 'lille gulbug' som sagt viste sig at være en lille rørsanger, så var der tale om en opgradering af den hvidbrynede løvsanger. I sommerhuset begyndte MMJ og hans hold af fuglekiggere at studere bestemmelseslitteratur og se billeder af østlig lundsanger (*P. plumbeitarsus*) i forhold til lundsanger (*P. trochiloides* ssp. *viridanus*). At fuglen havde to vingebånd pegede meget i retning af østlig lundsanger. Klokken var 23:15, da endnu en udveksling over SMS fulgte. Denne gang fra *Andreas Bruun Kristensen*, som indledningsvis beklagede det fremskredne tidspunkt, men hvis hovedærinde var utvetydigt: "Ligner lidt en Two-barred", og han fik MMJ til at markere det præcise findested med en nål i DOFbasen, så de havde noget at gå ud fra næste morgen, når det forventeligt talstærke eftersøgningshold ville gå på hitjagt.

Den efterfølgende morgen, den 19. oktober 2019, blev fuglen genfundet ved solopgang og det lykkedes for flere at tage billeder og optage fuglens kald, der bekræftede formodningen om, at det var en østlig lundsanger og dermed en ny art for landet. På de nye billeder sås et jævnt bredt, langt vingebånd på de store

armdækfjer i kombination med et mindre vingebånd på de mellemste armdækfjer (deraf det engelske navn 'Two-barred Warbler'). Det sås ligeledes, at den lyse øjenbrynsstribe ikke nåede sammen i panden som hos lundsanger ssp. *viridanus*. Ud over de nye billeder blev sangeren hørt kalde gentagne gange, og stemmeoptagelserne bekræftede i kombination med billederne artsbestemmelsen. Grøn sanger (*P. nitidus*) har et meget lignende kald, men den art udviser en langt mere gullig fremtoning på såvel underside som ansigt og kunne derfor udelukkes.

På tredjedagen, den 20. oktober 2019, blev fuglen endnu engang genfundet og sås i området hele dagen, inden den angiveligt trak videre om natten. Den østlige lundsanger blev kronen på værket af en historisk god uge 42 med sjældne fugle i det sydvestjyske, og MMJ kunne endnu engang modtage præmien for at have fundet Feltræffets sjældneste fugl.

Udseende

Østlig lundsanger ligner nordanger (*P. borealis*) i ansigtsudtrykket. Det skyldes en ret bred gennemgående mørk øjenstribe både foran og bag øjet, samt at øjenbrynsstriben ikke når næbbbasis. På lundsanger ssp. *viridanus* er den mørke øjenstribe knap så markeret, og foran øjet (tøjlen) ses det mørke oftest afsat som en plet, kun sjældent som en gennemgående streg (Shirihai & Svensson 2018). Øjenbrynsstriben hos lundsanger ssp. *viridanus* når oftest næbbbasis og mødes endda over næbbet. På billederne fra Tipmosen ses de markerede hovedtegninger, hvor øjenbrynsstriben stopper før næbbbasis og dermed ikke når sammen over næbbet, ligesom den mørke øjenstribe er velmarkeret også foran øjet (tøjlen).

Vingebåndet skabt af de lyse spidser på de store armdækfjer omfatter hos lundsanger ssp. *viridanus* typisk 3-4 store dækfjer, og det bliver typisk smallere og tillige mere diffust aftegnet ind mod kroppen. Hos østlig lundsanger er vingebåndet ensartet bredt aftegnet uden at smalne ind og bliver ikke diffust mod kroppen (Shirihai & Svensson 2018). Det omfatter spidserne på 6-7 store dækfjer og dermed typisk et større antal fjer end hos lundsanger ssp. *viridanus*. På billederne fra Tipmosen ses et jævnt bredt, langt vingebånd på de store armdækfjer (skabt af brede lyse spidser på 6-7 store dækfjer) i kombination med et mindre om end tydeligt vingebånd på de mellemste armdækfjer. Samtidig ses det, at vingebåndet på de store dækfjer ikke bliver diffust ind mod kroppen.

Lundsanger ssp. *viridanus* har typisk mørkt smuds nær spidsen på undernæbbet, mens østlig lundsanger oftest har et helt lyst undernæb uden en smudsig aftegning yderst på undernæbbet (Shirihai & Svensson 2018). På billederne fra Tipmosen ses, at næbbet virker langt, og at undernæbbet er lyst.

Kald

Lundsanger ssp. *viridanus* benytter ofte et todelt kald, der ofte sammenlignes med kaldet hos hvid vipstjert (*Motacilla alba*). Det består af en stigende første del og en faldende sidste del, hvis adskillelse ikke altid er

Tabel 1. Fund af østlig lundsanger (*Phylloscopus plumbeitarsus*) i Nord- og Vesteuropa.

#	Periode	Lokalitet	Land	Bemærkning
1	1987: 21-27/10	Gugh, Scilly, England	Storbritannien	
2	1990: 17/9	Castricum, Noord-Holland	Holland	1K, fanget og ringmærket
3	1991: 5/7	Ottenby, Øland	Sverige	2K+, fanget og ringmærket
4	1996: 2/10	Terschelling, Friesland	Holland	
5	1996: 15-16/10	Holkham Meals, Norfolk, England	Storbritannien	
6	1999: 6/10	Utklippan, Blekinge	Sverige	fanget og ringmærket
7	2002: 2/10	Östra Norrskär, Korsholm	Finland	1K
8	2003: 27/9	Bryher, Scilly, England	Storbritannien	
9	2006: 16/10	Filey, North Yorkshire, England	Storbritannien	
10	2011: 27/9	Mellum, Niedersachsen	Tyskland	
11	2013: 24/9	Bulandet, Askvoll	Norge	
12	2013: 23/11	Kamperhoek, Flevoland	Holland	1K, fanget og ringmærket
13	2016: 9/10	Papa Westray, Orkney, Skotland	Storbritannien	
14	2017: 30/5	Foula, Shetland, Skotland	Storbritannien	
15	2017: 17/10	St. Alchems Head, Dorset, England	Storbritannien	
16	2017: 24-29/10	Triberga läge, Øland	Sverige	1K
17	2018: 16/10	Holkham Pines, Norfolk, England	Storbritannien	
18	2019: 13/10	Orford, Suffolk, England	Storbritannien	
19	2019: 18-20/10	Tipmosen, Ho	Danmark	1K
20	2019: 26/10	Dursey Island, Cork	Irland	

hørbar. Det typiske kald hos lundsanger ssp. *viridanus* er kraftigere end kaldet af himalayasangere, men deres opbygning er meget ens. Det typiske kald af østlig lundsanger er et tredelt *chew-el-wee*, ikke ulig fuglekongesanger (*P. proregulus*). Kaldet af grøn sanger ligner det typiske kald af østlig lundsanger. De har begge et nogenlunde ens spurvelignende kald, dog med lidt forskellige mønstre, hvor grøn sangers kald spænder over et bredere frekvensområde end østlig lundsanger. Optagelser af kaldet af den østlige lundsanger i Tipmosen bekræfter bestemmelsen.

Udbredelse

Østlig lundsanger yngler i tajgaen og skovområder fra det centrale og sydlige Sibirien østpå til Stillehavs-kysten og overvintrer i det sydøstlige Asien mellem Myanmar og Vietnam. Lundsanger ssp. *viridanus* yngler fra det nordøstlige Europa til det centrale Sibirien og overvintrer i hele det indiske subkontinent. Mod den vestlige grænse for østlig lundsangers udbredelse ved Sajanbjergene i Sibirien forekommer den ynglende i de samme områder som lundsanger, uden at arterne hybridiserer i nævneværdig grad (BWPi 2006, Shirihai & Svensson 2018).

Andre fund i Nordeuropa

Der foreligger med det danske fund, så vidt vi er orienteret, 20 fund af østlig lundsanger i Nord- og Vesteuropa (Tabel 1).

Tak

Tak til sjældenhedsudvalgene i vores nabolande for information om de nord- og vesteuropæiske fund. For kommentarer til denne artikel takkes Morten Bentzon Hansen, Sakari Kauppinen, Andreas Bruun Kristensen og Rasmus Due Nielsen. Sidst men ikke mindst tak til Henrik Böhmer for sonogram og Hans Ægidius for billeder.

Referencer

- BWPi 2006: Birds of the Western Palearctic interactive 2.0. – Dvd. London.
- Shirihai, H. & L. Svensson 2018: Handbook of Western Palearctic Birds, Vol. 1. – Helm 2018.
- Van der Vliet, R., P.R. Kennerley & B. Small 2001: Identification of Two-barred, Greenish, Bright Green and Arctic Warblers. – Dutch Birding 23:175-191.